

Barışın Sesi, Komşuluğun Gücü

Birlikte yaşadığımız bu güzel mahallede
sevgiyle, saygıyla ve dayanışmayla
daha güçlü yarınlara.

İÇİNDEKİLER

BAŞKANDAN MESAJ

Başkan'dan Fatih Fethi AKSOY	1
---------------------------------	---

GÜNDEM

Eylül Ayı Önemli Günler, Haftalar ve Olaylar H. Suat ILGAZ	3
Eylül Ayı Fırtınalar Takvimi H. Suat ILGAZ	5
Filenin Sultanları: Atatürk'ün Kızları H. Suat ILGAZ	6

MAHALLE & DERNEK

Fotoğraflarla Çiğdem Mahallesi H. Suat ILGAZ	7
Haberler ve Bu Ayın Öne Çıkan Anları Çiğdemim DERNEĞİ	9

TOPLUM & YAŞAM

Emlak Piyasasında 'Durgunluk' Paradoksu Derinleşiyor... Hakan ORTABAĞ	14
Doğanın Güzellikleri Bülent Gültekin AKINOĞLU	18
Ormanın Gizli İnterneti'nde Mantarların Rolü H. Fatoş GÜR	20
Ah! Şimdi Sosyal Olmak Vardı Sinan KAYALIGİL	23

KÜLTÜR – SANAT

Seyyar Serginin 100. Yılı ve... Vecdi SEVİĞ	25
Ahmet Büke'nin 'Kırmızı Buğday' Romanı Üzerine Prof. Dr. Bülent YILMAZ	27
Kitap Tanıtımı: Moskova'da Bir Beyefendi Serap ETİKE	29
Kitap Tanıtımı Turhan DEMİRBAŞ	31

MAKALE

Peki Şimdi Ne Olacak? Merve SAY	32
Can Yücel 100 Yaşında Fatih Fethi AKSOY	33

EDEBİYAT

Diyorlar Güven GÜRBÜZ	34
Aşüfte F. Yaşar AKDOĞAN	35
Eylül Kuşları Dursun NADİR	36

BULMACA

Bir Bulmaca Yanıt Sinan KAYALIGİL	37
--------------------------------------	----

BAŞKAN'DAN

Fatih Fethi AKSOY - Çiğdemim Derneği YK Başkanı
ffaksoy@gmail.com

EYLÜL: YENİDEN BİR ARADA, YENİDEN UMUTLA...

Sevgili Komşularımız,

Yaz boyunca bu köşeden sizlerle mahallemizi, komşuluğu, ortak mekânlarımızda buluşmanın önemini ve birlikte yaşamının güzelliğini konuştuk. Parklarımızda, sokaklarımızda, derneğimizin bahçesinde yan yana gelmenin; bazen bir film, bazen bir konser, bazen de yalnızca güzel bir sohbet için aynı ortamı paylaşmanın ne kadar değerli olduğunu hatırlattık birbirimize.

Şimdi yaz yavaş yavaş yerini sonbahara bırakıyor.

Eylül geldi...

Tatilden dönen komşularımızla sokaklarımız yeniden hareketleniyor, okulların açılmasıyla çocuklarımızın sesleri mahallemize yeniden karışacak. Yazın biraz yavaşlayan günlük hayat yeniden kendi ritmini buluyor.

Biz de **Çiğdemim Derneği** olarak yeni döneme hazırlanıyoruz.

Üstelik **30. yılımızı yaşadığımız bu özel yılda**, her yeni ay bizim için biraz geçmişe bakmak, biraz bugünü değerlendirmek ama en çok da geleceğe dair yeni şeyler söylemek anlamına geliyor.

Zaferden Barışa...

Eylül ayına, Cumhuriyet tarihimizin en önemli dönüm noktalarından biri olan **30 Ağustos Zafer Bayramı'nın** coşkusunu taşıyarak giriyoruz.

30 Ağustos yalnızca kazanılmış büyük bir askeri zafer değildir. Bağımsızlığından vazgeçmeyen bir halkın, geleceğini kendi elleriyle kurma kararlılığının da simgesidir.

Başta **Gazi Mustafa Kemal Atatürk** olmak üzere bağımsızlığımız için mücadele edenleri saygı ve minnetle anıyoruz.

Ve 30 Ağustos'un hemen ardından **1 Eylül Dünya Barış Günü** geliyor.

Savaşların, çatışmaların ve acıların dünyanın pek çok yerinde hâlâ sürdüğü bugünlerde barış sözcüğünün anlamı belki de her zamankinden daha büyük.

Bizler biliyoruz ki barış yalnızca ülkeler arasında kurulmaz.

Barış; aynı sokakta yaşayan insanların birbirini dinlemesiyle, farklılıklara saygı göstermesiyle, çocukların güven içinde büyümesiyle, insanların birbirine önyargısız yaklaşabilmesiyle başlar.

Kısacası barış biraz da **komşuluktur**.

Ve iyi komşuluk, dünyayı değiştirmeye başlayabileceğimiz en yakın yerdir.

30 Yıllık Bir Komşuluk Hikâyesi

1996 yılında başlayan **Çiğdemim Derneği'nin** yolculuğu bugün **30. yılında** devam ediyor.

Dile kolay: **30 yıl...**

Bu yıllar içinde çocuklar büyüdü, yeni komşular geldi, mahallemiz değişti, ihtiyaçlarımız farklılaştı. Ama değişmeyen bir şey oldu:

Birlikte yaşadığımız yere sahip çıkma isteğimiz.

Bugün Oğuz Tansel Semt Kütüphanemizden, korolarımıza, kültür ve sanat çalışmalarımızdan çocuk etkinliklerimize, çevre çalışmalarımızdan mahallemizin sorunları için verdiğimiz mücadeleye kadar yaptığımız her işin temelinde aynı düşünce var:

Bu mahalle hepimizin.

Derneğimiz de birkaç kişinin değil, ona emeğini, zamanını, bilgisini ve sevgisini veren bütün komşularımızın ortak değeridir.

Bu nedenle 30. yılımızı yalnızca geçmişimizi kutladığımız bir yıl olarak görmüyoruz. Bu yılı aynı zamanda önümüzdeki yılların Çiğdem Mahallesi'ni nasıl görmek istediğimizi konuşacağımız bir fırsat olarak değerlendiriyoruz.

Yeni Dönem Başlıyor

Eylül ayıyla birlikte derneğimizde de yeni dönem hareketliliği başlayacak.

Korolarımız, topluluklarımız, kütüphanemiz, kültür-sanat çalışmalarımız, çocuklarımız ve yetişkinlerimiz için düzenlediğimiz etkinlikler yeniden hız kazanacak. Yeni fikirler ve yeni projelerle yine bir araya geleceğiz.

Ama sizlerden küçük bir isteğimiz var:

Sadece izleyen değil, katılan olun.

Bir etkinliğimize gelin.

Kütüphanemizden bir kitap alın.

Bir çalışmamıza gönüllü olun.

Bir fikrinizi bizimle paylaşın.

Mahallenizde gördüğünüz bir sorunu bize iletin.

Hiçbir şey yapmasanız bile derneğimize uğrayıp bir çayımızı için.

Çünkü yıllardır söylediğimiz gibi, güçlü bir mahalle ancak birbirini tanıyan ve birbirine güvenen komşularla mümkün.

30 yıl önce atılan küçük bir adımın bugün böylesine büyük bir mahalle dayanışmasına dönüşmesinin nedeni de tam olarak budur.

Şimdi önümüzde yeni bir dönem var.

Yine buluşacağız.

Yine konuşacağız.

Bazen tartışacağız.

Birlikte üretecek, birlikte eğlenecek, gerektiğinde birlikte mücadele edeceğiz.

Ve bütün bunları yaparken bir şeyi hiç unutmayacağız:

Mahalle, yalnızca yaşadığımız yer değildir.

Mahalle, birbirimizin hayatına değdiğimiz yerdir.

Eylül'ün mahallemize yeniden buluşmanın heyecanını, ülkemize ve dünyaya ise en çok ihtiyaç duyduğumuz şeyi; **barışı ve umudu** getirmesini diliyorum.

Yeni dönemde görüşmek üzere...

Fatih Fethi Aksoy

Çiğdemim Derneği Yönetim Kurulu Başkanı

EYLÜL AYI ÖNEMLİ GÜNLER, HAFTALAR VE OLAYLAR

*Suat ILGAZ - Hanedan Apartmanı
suatilgaz57@yahoo.com.tr*

1 Eylül

1939: Almanya'nın Polonya'yı işgal etmesiyle II. Dünya Savaşı başladı.

2 Eylül

1938: Hatay Devleti'nin kuruluşu Hatay Millet Meclisi'nin kararıyla ilan edildi.

1945: Japonya tarafından resmî teslim olma belgelerinin imzalanmasıyla II. Dünya Savaşı sona erdi.

4-11 Eylül

1919: Sivas Kongresi toplandı.

5 Eylül

1938: Tayfur Sökmen Hatay Cumhurbaşkanı olarak göreve başladı.

6 Eylül

1766: İngiliz bilim insanı John Dalton dünyaya geldi.

2007: İtalyan opera sanatçısı Luciano Pavarotti (72) hayatını kaybetti.

7 Eylül

1566: Kanuni Sultan Süleyman (46) Zigetvar'da hayatını kaybetti

8 Eylül

1946: 2015 Yılı Nobel Kimya Ödülü sahibi bilim insanı Prof. Dr. Aziz Sancar dünyaya geldi.

9 Eylül

1922: İzmir'in Düşman İşgalinden Kurtuluşu.

1923: CHP, Mustafa Kemal Atatürk öncülüğünde "Halk Fırkası" adıyla kurulmuştur. 1924 yılında da "Cumhuriyet Halk Fırkası" adını almıştır.

1828: Rus yazar Lev Tolstoy dünyaya geldi.

11 Eylül

1992: TEMA (Türkiye Erozyonla Mücadele Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı) kuruldu.

2001: Amerika'nın New York kentindeki İkiz Kulelere yapılan uçak saldırısı sonucu çok sayıda insan hayatını kaybetti.

12 Eylül

1980: Türkiye'de silahlı kuvvetler ülke yönetime el koydu ve tüm yurttaki sıkıyönetim ilan edildi.

1962: Şair, yazar, sanatçı Sunay Akın dünyaya geldi.

13 Eylül

1921: Sakarya Meydan Muharebesi zaferle sonuçlandı.

1941: T.C'nin 10. Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer dünyaya geldi.

1592: Fransız deneme yazarı Montaigne dünyaya geldi.

14 Eylül

1982: Amerikalı sinema oyuncusu ve Monaco Prensesi Grace Kelly (53) hayatını kaybetti.

1960: Irak, İran, Kuveyt, Suudi Arabistan ve Venezuela tarafından Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) kuruldu.

15 Eylül

1890: İngiliz polisiye roman yazarı Agatha Christie dünyaya geldi.

16 Eylül

Uluslararası Ozon Tabakasının Korunması Günü.

17 Eylül

1961: Eski başbakanlardan Adnan Menderes idam edildi.

20 Eylül

1946: II. Dünya Savaşı nedeniyle iptal edilen Cannes Film Festivali, yedi yıl aradan sonra tekrar başladı.

21 Eylül

Dünya Alzheimer Günü

Dünya Barış Günü

1975: Ressam, yazar ve şair Bedri Rahmi Eyüboğlu (64) hayatını kaybetti.

22 Eylül

1520: Yavuz Sultan Selim (50) hayatını kaybetti.

1791: İngiliz bilim insanı Michael Faraday dünyaya geldi.

2001: Müzisyen Fikret Kızılok (55) hayatını kaybetti.

2001: İran-İrak savaşı başladı.

23 Eylül

1846: Alman gökbilimci Johann Gottfried Galle, güneş sisteminin sekizinci gezegeni olan Neptün'ü keşfetti.

1930: Amerikalı tanınmış müzisyen Ray Charles dünyaya geldi.

1973: Şilili şair Pablo Neruda (69) hayatını kaybetti.

24 Eylül

1884: T.C.nin ilk Başbakanı ve 2. Cumhurbaşkanı İsmet İnönü dünyaya geldi.

25 Eylül

1897: Nobel Edebiyat Ödülü sahibi Amerikalı yazar William Cuthbert Faulkner dünyaya geldi.

1906: Rus besteci Dmitri Dmitriyevich Şostakoviç dünyaya geldi.

26 Eylül

1932: Atatürk'ün talimatıyla 1932'de düzenlenen "Birinci Türk Dil Kurultayı"nın açılış günü ve Türk Dil Bayramı.

27 Eylül

Dünya Turizm Günü

28 Eylül

1538: Preveze Deniz Zaferi

1730: Lale Devri'ni bitiren Patrona Halil İsyanının başlaması.

29 Eylül

1547: Donkişot romanının da yazarı İspanyol yazar Miguel de Cervantes dünyaya geldi.

30 Eylül

1207: Mevlana Celaleddin Rumi dünyaya geldi.

EYLÜL AYI FIRTINALAR TAKVİMİ

H. Suat ILGAZ - Hanedan Apartmanı
suatilgaz57@yahoo.com.tr

Değerli Dostlar,

Çok uzun yıllardan beri, belirli iklim olayları, hemen her yıl aynı tarihlerde (belki bir iki gün farkla da olsa) hiç şaşmadan tekrarlanmaktadır. Eskiler bunlara uygun isimler vermişler ve işlerini planlarken bu tarihlere dikkat etmişlerdir. Bilgisayarlar ve akıllı telefonların henüz hayatımıza böylesine yoğun bir şekilde girmedikleri dönemlerde, neredeyse her evin duvarlarında asılı olan **Saatli Maarif Takvimlerinde**, anılan iklim olayları gün gün yer almaktaydı.

Biz de **Çığdemim Derneği** olarak, iş ve tatil planlamalarında komşularımızın yararlanabileceğini düşünerek her ay düzenli bir şekilde, o ay içinde beklenen fırtınaların takvimini yayınlıyoruz.

(Kaynakça: [Toprak Ana Platformu](#) ve [Turksail](#))

Fırtına Adı	Fırtına Tarihi	Gün
Mihrican Fırtınası	2 Eylül	1 Gün
Bıldırcın Geçimi Fırtınası	6 Eylül	1 Gün
Çaylak Fırtınası	13 Eylül	1 Gün
Fırtına	19 Eylül	1 Gün
Fırtına	25 Eylül	1 Gün
Kestane Karası Fırtınası	28 Eylül	1 Gün
Turna Geçimi Fırtınası	30 Eylül	1 Gün

FILENİN SULTANLARI: ATATÜRK'ÜN KIZLARI

H. Suat ILGAZ - Hanedan Apartmanı
suatilgaz57@yahoo.com.tr

2023 yılında, “ilelebet payidar kalacak” olan Cumhuriyetimizin 100. yıl dönümü heyecanını yaşadığımız günlerde, **Türk Kadın Voleybol Milli Takımımız** önce ABD’de düzenlenen **Milletler Ligi Şampiyonasında** güçlü rakiplerini yenerek şampiyon olmuş, ardından **Avrupa Kadınlar Voleybol Şampiyonasında** namağlup olarak yeni bir şampiyonluğa daha ulaşmıştı. Bu başarıların hemen sonrasında **Tokyo’daki 2023 Kadınlar Voleybol Olimpiyat Eleme Turnuvasında**, oynadıkları yedi karşılaşmadan da galibiyetle ayrılan tek takım olarak turnuvayı namağlup bir şekilde zirvede tamamladılar. Böylece **2024 Paris Olimpiyatına** katılma hakkını elde ettiler. Üst üste yirmi iki galibiyete imza attıkları için **Dünya Kupasına** da hak kazandılar. Bu başarı zinciri sonucunda Türkiye, “**Uluslararası Voleybol Federasyonu Kadınlar Dünya Sıralaması**”nda tarihinde ilk kez **1 numaraya** yükseldi.

Böylece, sportif başarılarla süslemiş milletimize çok anlamlı ve değerli dört tane “**100. yıl armağanı**” birden vermiş oldular. Onlarla nasıl gurur duyduğumuzu bu sütunlarda kaleme almıştım.

Ardından **2025 yılında, Uluslararası Voleybol Federasyonu** (Fédération Internationale de Volleyball-FIVB) **Kadınlar Dünya Voleybol Şampiyonası**’nda tarihimizde ilk kez finale yükselip **Dünya ikincisi** olarak gümüş madalya almaya hak kazandılar.

Ve işte bugün aynı ekip azimle, inançla ve dinmeyen bir başarı hırsıyla bizlere yeni armağanlar vermeye devam ediyor!

Bu yaz dönemi boyunca, önce temmuz ayında **Uluslararası Voleybol Federasyonu** tarafından düzenlenen **Voleybol Milletler Ligi**’nde (VNL) müthiş bir performans sergileyerek zafere ulaştılar ve **VNL Şampiyonluk Kupasını** gururla havaya kaldırdılar.

Şimdi ise **Ağustos 2026** itibarıyla, ülkemizin de ev sahipleri arasında yer aldığı **Avrupa Voleybol Konfederasyonu** (Confédération Européenne de Volleyball-CEV) **Avrupa Voleybol Şampiyonası**’nda fırtına gibi esmeye devam ediyorlar. Kazandıkları her maçta, zafere olan bitmek bilmeyen inançlarını tüm dünyaya gösteriyorlar. Bu arada İtalya’da düzenlenmiş olan **Akdeniz Oyunları**’nda da namağlup olarak **şampiyonluğa ulaşp**, bizlere çok anlamlı bir **30 Ağustos Zafer Bayramı** armağanı verdiler.

Tabii ki istikrarlı bir şekilde giderek yükselen bu başarı grafiği, tesadüflerle, birkaç aylık çalışmalarla ya da çok yüksek teşvik primleriyle elde edilmiş değildir. Kızlarımız en başından itibaren Ulu Önder **Mustafa Kemal Atatürk**’ün “**Türk öğün, çalış, güven**” sözünü kendilerine ilke edindiler. Türk kadınları olarak başarabileceklerine yürekten inandılar, akıllarını, yeteneklerini ve alın terlerini birleştirip muazzam bir takım ruhu ortaya koydular. Bu zaferlerin ardında Başantrenör **Daniele Santarelli** ve **teknik ekibin** payı kuşkusuz çok büyük.

Onlar, spor denilince futbolun akla geldiği, futbolla yatılıp kalkılan ülkemize voleybolu sevdirdiler; yediden yetmiş hepimizi adeta voleybolculuk yaptılar. Alçak gönüllülükleriyle kalplerimizi fethettiler. Bize sporun birleştirici, iyileştirici ve gurur verici en güzel yüzünü gösterdiler.

Bu rüya ekibe millet olarak **Filenin Sultanları** dedik ve her birini çok sevdik. Ben televizyonda maçlarını izlerken, yüreğim ağzımda “**Hadi Altın Kızlar!**” diye sesleniyordum. Aslında kendileri için en güzel ismi yine kendileri buldu: **Atatürk’ün Kızları**.

Kupa ve madalya törenlerinde istiklal Marşımızı tüm dünyaya dinletirken göğsümüzü kabartan, kalplerimizi tek bir ritimde attıran **Atatürk’ün Kızları**, sadece birer sporcu değil; bu milletin yüreğinde taht kurmuş birer millî kahramandırlar artık.

Ağustos ve Eylül aylarında devam eden **Avrupa Voleybol Şampiyonasında** da dualarımız, heyecanımız ve kalbimiz yine onlarla. Tüm pasları yerini bulsun; blokları sağlam, smaçları güçlü, yolları açık olsun!

Bizlere yaşattığınız büyük gurur için sonsuz teşekkürler **Atatürk’ün Kızları**!

FOTOĞRAFLARLA ÇİĞDEM MAHALLESİ

H. Suat ILGAZ - Hanedan Apartmanı
suatilgaz57@yahoo.com.tr

Çiğdemim Derneği olarak, **Çiğdem Mahallesi**nin görsel arşivini oluşturmak amacıyla Facebook'ta 17 Ağustos 2024 tarihinde kurduğumuz **FOTOĞRAFLARLA ÇİĞDEM MAHALLESİ** grubuna gönderilen fotoğraflardan bazılarını bu köşede paylaşmaya devam ediyoruz.

Halen **üye sayımız 1051'e** ulaşmış olup, hedefimiz 1500 üyedir.

Söz konusu Facebook grubuna tüm komşularımızın katılımını ve kendilerinde bulunan ya da yeni çektikleri arşivlik mahalle fotoğraflarını (mümkünse yer ve tarih bilgisiyle birlikte) burada paylaşmalarını bekliyoruz.

Sayın **Fatih F. Aksoy**'un "2003 yılında, şimdi Şampiyon Melekler Parkı olan alanda ilk çalışmalar başlarken... Önce yürüyüş yolu yapıldı, sonra dernek olarak biz oraya spor aletleri koyduk, ağaçlarını önce biz diktik sonra 1000 Çocuk Korosu Fidanlığı yapıldı, şimdi de Şampiyon Melekler Parkı" notuyla 27.07.2026'da yaptığı paylaşım.

Tarafımdan "Yağmurlu bir günün akşam üzeri Çiğdem (25 Temmuz 2026)" notuyla 25.07.2026 tarihinde yapılan paylaşım.

Sayın **Şerife Öz**'ün *"Yağmur sonrası Çiğdem"* notuyla 29.07.2026 tarihinde yaptığı paylaşım.

Sayın **Nur Akatay**'ın *"Çiğdemim Derneğinin Bostanındaki Vişne ağaçlarının güzelliğini gördünüz mü?"* notuyla 27 Haziran 2026 tarihinde yaptığı paylaşım.

Sayın **Gamze Sündal**'ın 28 Nisan 2026 tarihinde *"1593 sokak ara merdivenleri"* notuyla yaptığı paylaşım.

Sayın **Hikmet Efe**'nin *"Şampiyon Melekler Parkı 2026 baharından..."* notuyla 29.07.2026 tarihinde yaptığı paylaşım.

HABERLER VE BU AYIN ÖNE ÇIKAN ANLARI

Çiğdemim Derneği

Hanımeli

Üretimine Başladık

Üye danışma toplantımızda
bir komşumuzdan gelen talebi değerlendirdik
ve mevcuttaki **hanımelin**
çelikleme yöntemiyle üretime başladık.

Birlikte
dayanışmayla
güçlü

AÇIK HAVA SİNEMASI

11 Ağustos 2026 SALI

ÇİZGİ FİLM
SAAT: 20.00

FİLM: YAN YANA
SAAT: 20.30

**15 GÜNDE BİR
SALI AKŞAMLARI**

*Gösterimler
ÜCRETSİZDİR*
Çay - Kahve - Gazoz
Soda - Mısır - Kağıt Helva
SATIŞIMIZ OLACAKTIR

MİNDERİNİ,
SANDALYENİ,
KOMŞUNU AL GEL!

**CAN YÜCEL
PARKI**

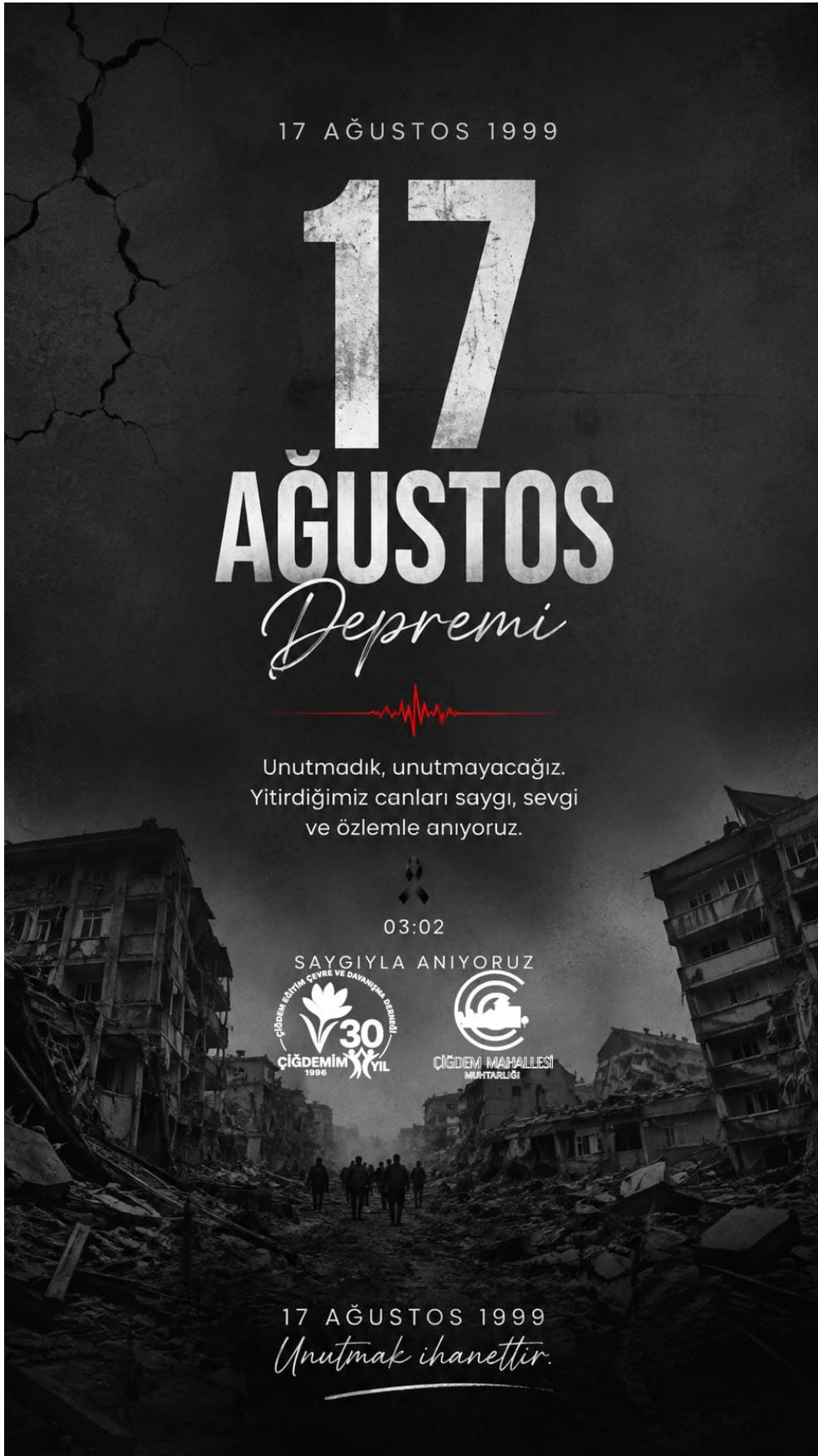
Güzel akşamlar,
iyi seyirler! ♥

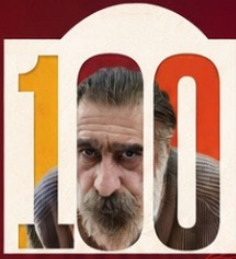
HALUK BİLGİNER FEYAZ YİĞİT
SOYUT DİŞAVURUMCU BİR DOSTLUĞUN ANATOMİSİ
YERKAVUT
YAN YANA

ÇİĞDEMİ CEMRE VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
30
ÇİĞDEMİM
1996 YIL

ÇİĞDEM MAHALLESİ
MUKHTARLIĞI

Can Yücel 100. Yaşında

Ben hayatta en çok
babamı sevdim
Karaçalılar gibi
yerden bitme bir çocuk
Çarpık bacaklarıyla
-ha düştü ha düşecek
Nasıl koşarsa
ardından bir devin

O çapkın babamı
ben öyle sevdim
Bilmezdi ki
oturduğumuz semti
Geldi mi de gidici -
hep, hep acele işi
Çağın en güzel gözlü
maarif müfettişi
Atlardan bakardım
nereye gitti
Öyle öyle ezber ettim
gurbeti

Sevinçten uçardım
hasta oldum mu,
Kırkı geçerse ateş,
çağırırılar İstanbul'a
Bi helallaşmak ister
elbet , diğ' mi oğluyla!
Tifoyken başardım
bu aşk oy'nunu,
Ohh dedim,
göğsüne gömdüm
burnumu,

En son teftişine
çıkana değin
Koştururken ardından
o uçmaktaki devin,
Daha başka tür aşklar,
geniş sevdalar için
Açıldı nefesim, fikrim,
canevim
Hayatta ben en çok
babamı sevdim.

Can Yücel

ANKARA KÜLTÜR
YAZ SAHNESİ

*Yüzlerce mumun yarattığı atmosfere
kurulan bir konser deneyimi*

BAŞKENT MUM IŞIĞINDA

CAN YÜCEL'İN ANISINA

21 AĞUSTOS CUMA
CAN YÜCEL PARKI - ÇANKAYA / 21.00

100. Yaş Gününde Sözcükleriyle Kuşaklara Işık Olan *Can Yücel'in Anısına*

ABB KENT ORKESTRASI VE AGORA SENFONİ ORKESTRASI **ORTAK KONSERİ**

Murat Ömür Tuncer Sanat Yönetmeni

Başak Tatar Soprano, Ahmet Kılıç Anlatıcı,

Mila Yenidoğan Dans & Hareket Tasarımı

T.C.
ANKARA
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

Mansur
yavaş
Ankara Büyükşehir
Belediye Başkanı

Çankaya Belediyesi Çiğdem Mahallesi Can Yücel Parkı
Çiğdem Mah. 1551. Cadde

EMLAK PİYASASINDA “DURGUNLUK” PARADOKSU DERİNLEŞİYOR: HAZİRAN’DAKİ TOPARLANMA NEDEN TEMMUZ’DA TERSİNE DÖNDÜ?

Hakan ORTABAĞ - Seğmen Sitesi Sakini

Konut satışları Temmuz’da %17 gerilerken ipotekli satışların %23,7 artması, Türkiye gayrimenkul piyasasında tek bir yön olmadığını; aksine keskin bir ayrışma ve yeniden dengeleme sürecine girildiğini gösteriyor.

Bir ay önce konut piyasasında güçlü toparlanma sinyallerinden söz ederken, bugün elimizde çok daha karmaşık ve parçalı bir tablo var. **Haziran 2026**’da Türkiye genelinde konut satışları yıllık %15,8 artarak 129.979 adede ulaşmış, ipotekli satışlardaki %72,1’lik sıçrama finansman kanalının uyandığı izlenimini vermişti.

Ancak **Temmuz** verileri bu erken iyimserliği ciddi biçimde sorguluyor. Temmuz’da satılan 123.603 konut, Temmuz 2025’e kıyasla **%17’lik bir daralmaya** işaret ediyor. Üstelik mesele yalnızca bir aylık gerileme değil; **Ocak-Temmuz 2026** döneminde toplam satışlar %5,5 azalarak 823.119 adede düştü. Haziran sonunda %3,1 olan yıl içi birikimli gerileme, Temmuz verisiyle birlikte daha da genişledi.

Gayrimenkul piyasasını anlamaya çalışırken çoğu zaman tek bir soruya odaklanıyoruz: **“Konut satışları arttı mı, azaldı mı?”** Oysa bugünün piyasasında bu soru artık yeterli değil. Çünkü klasik bir **“durgunluk”** ya da **“yükseliş”**ten ziyade, piyasanın kendi içinde radikal biçimde ayrıştığı çok ciddi bir dönemden geçiyoruz.

Verilerin Ayna Tuttuğu Gerçek: Haziran 2026 Toparlanması Geçici miydi?

Haziran 2026’daki sıçramanın kalıcı bir trendde dönüşmediği, iki ayın karşılaştırmalı tablosunda açıkça görülüyor:

Gösterge	Haziran 2026	Temmuz 2026	Yıllık Değişim (Temmuz)	Ocak-Temmuz (Yıllık Değişim)
Toplam Konut Satışı	129.979	123.603	-%17,0	-%5,5
İlk El Satışlar	43.406	42.529	-%8,6	-%0,8
İkinci El Satışlar	86.573	81.074	-%20,8	-%7,5
İpotekli Satışlar	25.993	23.888	+%23,7	+%30,9
Diğer (Nakit vb.) Satışlar	103.986	99.715	-%23,1	-%11,7

Kaynak: TÜİK Konut Satış İstatistikleri (Haziran ve Temmuz 2026)

Bu tablo bize çok net bir şey söylüyor: **Haziran 2026** ayında talep hareketlendi ancak **Temmuz**’da toplam talep yeniden zayıfladı. Buna karşın finansman kullanan alıcı faizlerin yüksek olması nedeniyle direnç göstermeye devam etti.

“Nakit Alıcı” ile “Finansman Kullanan Alıcı” Arasındaki Radikal Makas

Temmuz 2026 ayında ipotekli satışlar aylık bazda hafif bir ivme kaybetse de (%8 gerileme), yıllık bazda **%23,7 artış** gösterdi. İlk 7 aylık birikimli ipotekli satışlar ise geçen yılın aynı dönemine göre **%30,9 yukarıda**.

Buna karşın, toplam piyasanın %80,7’sini oluşturan “**diğer satışlar**” (nakit veya senetli) **Temmuz 2026**’da yıllık **%23,1 daraldı**.

Buradan çıkan ana mesaj aslında şudur: Gayrimenkul piyasasında talep ve satın alma isteği tamamen ortadan kalkmış değil. Ancak bugünkü piyasada sorun yalnızca konutun fiyatı değil; **alıcının o fiyata ulaşma imkânı**. Artık gayrimenkulün geleceğini sadece geleneksel arz-talep dengesi değil, “**finansmana erişim kapasitesi**” belirleyici bir rol oynamaktadır.

İkinci El Piyasasındaki Sert Düşüş ve Satıcı Yanılgısı

Temmuz 2026 verilerinde en dikkat çekici kırılma sayılardan anlaşıldığı kadarıyla ikinci el tarafında yaşandı. İlk el satışlar %8,6 gerilerken, ikinci el satışlardaki **%20,8’lik düşüş**, bireysel satıcılar ile alıcılar arasındaki beklenti uçurumunu gözler önüne serdi.

Günümüz satıcılarının en büyük yanılgısı, **kendi fiyatını piyasanın fiyatı olarak görmeleridir**. Bir mülkün internet portallarında 10 milyon TL ilan fiyatıyla yer alması, piyasa değerinin 10 milyon TL olduğu anlamına gelmez. Gerçek piyasa değeri, alıcının masada ödemeye razı olduğu noktada oluşur. Ancak mülk sahipleri ister bu rakamı kendileri istesin ister çalıştıkları gayrimenkul danışmanlarına istetsinler durum değişmez. Hatta çoğu zaman mülk sahipleri, gayrimenkul danışmanlarının profesyonelliğine itibar bile etmezler. Ancak bir mülkün satılmamasının yegâne sebebi sadece **“Doğru Fiyatın Tespit Edilememiş”** olmasıdır.

Piyasanın daraldığı bu ve benzeri dönemlerde satıcılar ikiye ayrılıyor:

1.Bekleyenler: **“Piyasa elbet düzelir, benim acelem yok”** diyerek fiyatın yerinden kımıldamaması konusunda ısrar eden ve likidite kaybı yaşayanlar.

Gerçekçi Olanlar: **“Bugünün alıcısının bütçesi ve finansman imkânı bu”** diyerek fiyatını rasyonel seviyeye çeken ve işlemi tamamlayanlar.

Artık Sadece “Satılık” Olmak Yetmiyor: Yeni Alıcı Psikolojisi (Davranışsal Ekonomi) ve Likidite

İstatistiklere göre geçtiğimiz yıllarda bir mülkü satışı sunmak ile satmak arasındaki süre 2 (iki) en çok (üç) ay gibi çok kısa bir zamandı. Bugün alıcı alternatiflerin farkında ve sadece **“Bu ev güzel mi?”** diye sormuyor. Alıcı bu sorunun yanı sıra şu soruların cevabını da arıyor:

“Bu fiyatın karşılığında bana ne sunuluyor?”

“Aynı bütçeyle satın alabileceğim alternatifim ne?”

“Kredi kullanırsam aylık maliyetim ne olacak?”

“Yarın satmak istesem bu mülk kolay likide (nakde) döner mi?”

Dolayısıyla yeni dönemin en kritik kavramı **“Likidite”**dir. Bir gayrimenkulün değerli olması başka şeydir, doğru fiyatlanıp hızlıca nakde çevrilebilmesi başka şeydir.

Veri Odaklı Gayrimenkul Danışmanlığı Neden Zirve Yapacak?

Piyasa belirsizleştikçe ve ayrıştıkça geleneksel tecrübelerin sınırına ulaşıyor. Eskiden bir danışmandan beklenen **“Bölgeyi biliyor musun?”** sorusunun cevabıydı. Bugün ise şu sorular hayati önem taşıyor:

“Bu mülkün gerçek piyasa değeri nedir ve emsalleri kaç günde satılıyor?”

“Hangi fiyatlandırma bandında daha fazla alıcıya ulaşabiliriz?”

“Kira getirisi ve finansman maliyeti göz önüne alındığında bu yatırım benim için mantıklı mı?”

Bu soruların cevabı sadece hislerle değil, **veriyle** verilebilir. Piyasa belirsizleştikçe veriyi yorumlayabilen uzmanlığın değeri katlanarak artmaktadır.

2026’nın İkinci Yarısında Piyasa “Yükselmiyor” veya “Düşmüyor”; Piyasa “Seçiyor”

Önümüzdeki dönemde piyasayı okurken dört temel göstergiyi izlemek gerekecek:

İpotekli Satışların Seyri: Finansman kanalındaki %30,9’luk 7 aylık büyümenin devamlılığı.

İkinci El Fiyat Güncellemeleri: Bireysel satıcıların pazarlık marjlarındaki esnekliği.

İlk El - İkinci El Makası: Sıfır konut projelerinin sunduğu ödeme kolaylıklarının talebi ne kadar koruyabileceği.

Bölgesel ve Mülk Bazlı Ayrışma: Lokasyon, kat, cephe, otopark ve kira getirisi gibi detayların likiditeye doğrudan etkisi.

Sonuç: Kazanan, Sadece Bekleyen Değil; Piyasayı Okuyabilen Olacak

Haziran 2026 verileri piyasanın toparlanma potansiyelini gösterdi; **Temmuz 2026** verileri ise bu toparlanmanın henüz istikrarlı bir trende dönüşmediğini bizlere hatırlattı.

Gayrimenkul piyasası artık homojen tek bir yapıdan oluşmuyor. Finansmana erişebilen ile erişemeyen, doğru fiyatlanan ile yüksek beklentiyle bekleyen, ilk el ile ikinci el gayrimenkul pazarı radikal şekilde birbirinden ayrışıyor.

Bu yüzden 2026’nın ikinci yarısında sorulması gereken soru: **“Piyasa ne zaman hareketlenecek?”** olmamalıdır. Asıl sorulması gereken soru şudur: **“Piyasa hareketlendiğinde benim mülküm doğru fiyat, doğru finansman modeli ve doğru hedef kitleyle alıcı bulmaya hazır mı?”**

Çünkü yeni dönemde gayrimenkulde en değerli şey sadece sermaye değil; **doğru veriyi doğru zamanda yorumlama kabiliyeti** olacaktır.

Esen Kalın, gayrimenkul ile kalın...

DOĞANIN GÜZELLİKLERİ

Bülent Gültekin AKINOĞLU – Dünya Vadi Sitesi

Çevremize baktığımızda, çok çeşitli ve güzel bitkisel yaşam örnekleriyle karşılaşırız. Gözümüzle görebildiğimiz canlıların yanı sıra, çıplak gözle göremediğimiz çok küçük canlılar da Dünya'daki yaşamın önemli bir bölümünü oluşturur. Büyük ve farklı canlı türlerini görmek için Dünya'nın çeşitli bölgelerine gitmemiz gerekirken, milimetreden daha küçük yapı ve canlıları inceleyebilmek için mikroskoplardan yararlanırız.

İlk bölümde de değindiğimiz gibi, Dünya'mız çok sayıda doğal güzelliği ve farklı yaşam alanlarını barındırmaktadır. Evrende bu özelliklere sahip Dünya'nın özel ve eşsiz bir yaşam alanı olduğunu savunan yaklaşımlar bulunmaktadır. Bu düşünceyi burada “**Tek Dünya**” kavramı ile ifade edeceğiz.

Bu konularla ilgili çok sayıda bilimsel ve felsefi yayın bulunmaktadır. Örneğin, *The Creation of the World – According to Science* (February 2012) ile *History and Philosophy of the Life Sciences* dergisinde yayımlanan çeşitli çalışmalar, evrenin ve yaşamın oluşumu hakkındaki bilimsel ve felsefi tartışmalara ışık tutmaktadır. Bu alanlarda büyük patlama, karanlık enerji ve yaşamın ortaya çıkışı gibi konular hâlen araştırılmaya devam etmektedir.

Hücrelerden Ekosisteme

Bitkiler ve diğer canlılar hücrelerden oluşur. Farklı canlıların hücreleri arasında önemli benzerlikler bulunur. Hücrelerin dış kısmında, temel olarak lipitlerden oluşan hücre zarları bulunur. Hücrenin iç kısmında ise hücresel yapıların bulunduğu bir ortam vardır.

Hücre zarları yalnızca pasif birer sınır değildir. Çevreden gelen çeşitli maddelerin hücre içine alınmasını veya hücreden dışarı çıkarılmasını seçici biçimde düzenlerler. Nano ölçekte gerçekleşen bu olaylar, canlılığın temel işleyiş mekanizmalarından biridir. Bitkilerin hücrelerinde de benzer temel yapılar ve süreçler bulunmaktadır.

Dünya'nın Ekosistemi ve İnsan Etkisi

Bu bölümde kullanılan görsellerin bir kısmı kendi çektiğimiz fotoğraflardan, bir kısmı ise çektiğini bildiğimiz kişiler tarafından kaydedilmiş görüntülerden oluşmaktadır. Bazı görseller belgesel dizilerden veya bilimsel kaynaklardan alınmış olabilir.

Görsellerde, Dünya'mızın güzel ve karmaşık ekosistemine insanların dışarıdan yaptığı etkilerin bazı örneklerine de ver vereceğiz.

lanzarote, Kanarya Adaları, İspanya, Kasım 2018, © Ü. Aytan

Plastik malzemeler, doğaya bırakıldıklarında uzun süre parçalanmadan kalabilmeleri nedeniyle önemli bir çevre sorunu oluşturmaktadır. **Plastik atıkların çevrede birikmesi; su ve toprak kirliliğine, ekosistemlerin zarar görmesine ve çeşitli canlıların olumsuz etkilenmesine neden olabilmektedir.**

Bu konuda, **Hacer Selamoğlu Çağlayan** tarafından hazırlanan “*Mikroplastiklerin Deniz Çevresinde Neden Olduğu Etkiler (Effects of Microplastics in Marine Environment)*” başlıklı çalışma da örnek olarak incelenebilir. Çalışma Aralık 2020 tarihinde yayımlanmıştır.

Denizlere ve okyanuslara bırakılan plastik atıkların toplanması ve azaltılması amacıyla çeşitli çalışmalar yürütülmektedir. Okyanuslardaki plastiklerin toplanmasına yönelik bazı projelerde önemli ilerlemeler kaydedilmiştir.

Bütün bu örnekler, içinde yaşadığımız “**Yeşil-Mavi Dünya**”nın ne kadar canlı, karmaşık ve etkileyici olduğunu göstermektedir.

İnsan Yapıları ve Doğal Sistem

Aslında bu değerli ekosisteme dışarıdan eklediğimiz yapılar da doğal sistem üzerinde çeşitli etkiler oluşturabilir. Binalar, yollar ve diğer insan yapımı yapılar için kullanılan beton, demir ve benzeri malzemeler; doğal alanların değişmesine, habitatların parçalanmasına ve ekosistemlerin işleyişinin etkilenmesine yol açabilir.

Buradaki temel düşünce, insan yapılarının mutlaka zararlı olduğu değil; **insan faaliyetleri ile doğal ekosistem arasındaki dengenin korunmasının önemli olduğudur.**

Bitkiler ve Doğal Ürünler

Burada paylaşacağımız bilgiler, bitkilerin kendisinin veya işlenmiş ürünlerinin tedavi amacıyla doktor tavsiyesi yerine kullanılmasını amaçlı değildir. Özellikle hastalığı bulunan, düzenli ilaç kullanan, hamile veya emziren kişilerin bitkisel ürünleri kullanmadan önce sağlık profesyonellerine danışmaları gerekir.

Deve Diken – *Silybum marianum*

Deve dikenini olarak bilinen **Silybum marianum**, mor çiçekleriyle dikkat çeken bir bitkidir. Bitkilerde gördüğümüz renkler, Güneş ışığının görünür bölgesindeki farklı dalga boylarının bitki tarafından soğurulması ve yansıtılması sonucunda oluşur. Deve dikeninin mor görünümü de bu fiziksel süreçlerin bir sonucudur.

Deve dikeninin en çok araştırılan bileşenlerinden biri **silimarindir**. Silimarin, tek bir madde değil, deve dikenini ekstraktında bulunan çeşitli bileşiklerin oluşturduğu bir karışımdır. Tarih boyunca özellikle karaciğerle ilgili rahatsızlıklarda kullanılmıştır.

Bununla birlikte, günümüzde deve dikeninin karaciğer hastalıkları veya diğer sağlık sorunları üzerindeki etkileri konusunda elde edilen bilimsel kanıtlar kesin sonuçlara ulaşmak için yeterli değildir. Bazı araştırmalarda tip 2 diyabetli kişilerde kan şekeri kontrolü üzerinde olumlu etkiler bildirilmiş olsa da çalışmaların sayısı ve kalitesi sınırlıdır. Karaciğer hastalıklarıyla ilgili klinik araştırmalarda ise sonuçlar birbirinden farklıdır.

Deve dikenini ağız yoluyla kullanıldığında genellikle iyi tolere edilse de şişkinlik, bulantı ve gaz gibi sindirim sistemi şikâyetlerine neden olabilir. Ayrıca papatyagiller ailesindeki bazı bitkilere alerjisi olan kişilerde alerjik reaksiyon gelişebilir. Bitkisel ürünlerin bazı ilaçlarla etkileşebileceği de unutulmamalıdır.

Lavanta – *Lavandula*

Bir başka güzel mor renkli bitki de **lavantadır (Lavandula)**. Akdeniz bölgesiyle özdeşleşmiş olan lavanta hem görünümü hem de kendine özgü kokusuyla kolayca fark edilir. Yaklaşıp kokladığımızda, uçucu yağlarından kaynaklanan karakteristik kokusunu algılayabiliriz (görsel **Çiğdem Mahallesinde** tarafından çekilmiştir).

Lavanta tarih boyunca koku, parfüm, banyo ürünleri ve aromaterapi gibi farklı amaçlarla kullanılmıştır. Günümüzde özellikle rahatlama, stres ve kaygı ile uyku konularında da araştırılmaktadır.

Bazı bilimsel çalışmalar, özellikle belirli lavanta yağı preparatlarının kaygı belirtileri üzerinde olumlu etkileri olabileceğini düşündürmektedir. Ancak çalışmaların yöntemleri, kullanılan ürünler ve uygulama şekilleri birbirinden farklı olduğundan, lavantanın bütün bu durumlarda kesin olarak etkili olduğu söylenemez. Özellikle uyku kalitesi ve uykusuzluk konusunda daha güçlü araştırmalara ihtiyaç vardır.

Lavanta ürünleri bazı kişilerde baş ağrısı, bulantı veya sindirim sistemi şikâyetlerine neden olabilir. Cilde uygulanan ürünler ise bazı kişilerde alerjik reaksiyon oluşturabilir. Ayrıca bazı sakinleştirici ilaçlarla etkileşme ihtimali bulunduğundan, düzenli ilaç kullanan kişilerin sağlık profesyoneline danışması uygun olacaktır.

Bu örnekler bize bitkilerin yalnızca güzel görüntüleriyle değil, hücresel yapıları, kimyasal bileşenleri ve ekosistem içindeki rolleriyle de incelenmesi gerektiğini göstermektedir. Doğadaki her bitki, Dünya'nın karmaşık yaşam sisteminin bir parçasıdır. Bu nedenle bitkileri tanımak kadar, onların içinde bulunduğu ekosistemi korumak da önemlidir.

ORMANIN GİZLİ İNTERNETİNDE MANTARLARIN ROLÜ

H. Fatoş GÜR – Dünya1 Vadi Sitesi

Değerli Komşularım,

Ne zaman ağaçlıklı bir alanda-ormanda gezinsem, gözüm hep mantarlara takılır. Yenilmesi riskli, tehlikeli bitkiler. Ancak bu durum onları uzaktan da olsa sevmeme engel değil. Uzun yıllar önce bir arkadaşımın ormanda yürürken, mantarları ayağıyla iyice ezdiğini görünce dehşetle bakakalmıştım. Ne istemişti onlardan? Daha sonraki yıllarda da başkalarının benzer davranışlarıyla karşılaştım. Elbette mantarların da bu yeryüzünde bir yararı vardı ama insan türü onlara yaşam hakkı tanııyordu. Bu üzücü hatıra hafızamda hep canlı kaldı.

Birkac av önce evimizin vanındaki kaldırımında koca aövdeli bir aāacın dibinde kümelenmis mantar arubunu

(yukarıdaki fotoğraflar) görünce, kaldırımı takip ettim ve başka ağaçların altında, sonra **Can Yücel Parkında** benzer mantar gruplarını gördüm. Bunlara doğada organik atıkların bol olduğu özel alanlarda kendiliğinden yetişen **saprofit (çürümcül) mantarlar** denirmiş. Bu mantarlar, doğadaki ölü organizmaları ve atıkları parçalayarak toprağa geri kazandırılmış.

Organik Atıkların Bulunduğu Başlıca Alanlar

Çürümüş Kütükler: Ormanlardaki ölü ağaç gövdeleri ve odun parçaları.

Yaprak Yığınları: Toprak üstünde biriken ve çürümeye başlayan kalın yaprak tabakaları.

Hayvan Gübresi: Otçul hayvanların bıraktığı doğal gübrelerin bulunduğu meralar ve otlaklar.

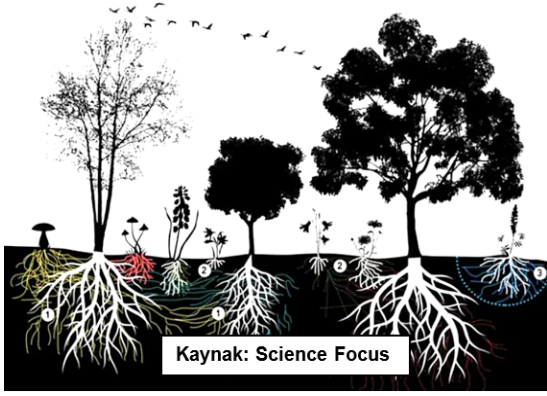
Humuslu Topraklar: Bitki artıklarının yoğun olarak biriktiği verimli toprak katmanları.

Bu bilgiler merakımı iyice kamçıladi, adeta büyülendim ve internette araştırmaya karar verdim, bulduğum kaynaklardan aşağıdaki yazıyı derledim. Bu yazı ile mahallemizdeki **ağaç-mantar-ağaç ilişkisine** dikkat çekmek isterken, **konunun mesleğimin dışında olduğunu belirtmem gerekir. Mesleği gereği konuyla ilgili değerli bilgilerini paylaşmak veya yanlış bilgileri düzeltmek isteyen komşularımız varsa, eleştirilerini ve doğru bilgileri almayı çok isterim.**

İyi okumalar...

Ormanın Gizli İnterneti: Ağaçların “Fedakârlığı” ve Yeraltı Sosyal Ağı

Bir ormanda yürürken duyduğumuz o derin sessizlik, aslında yeryüzünün en yoğun iletişim trafiklerinden birini gizliyor. Ayaklarımızın hemen altında, toprağın karanlığında milyarlarca **mantar iplikçiklerinden (miselyum)** oluşan devasa bir ağı, ağaçları birbirine bağlayarak adeta bir **“yeraltı sosyal ağı”** kuruyor. Bilim dünyasında **“Wood Wide Web” (Orman Geniş Ağı)** olarak adlandırılan bu **mikorizal sistem/ağlar**, ağaçların sadece sessiz devler değil; birbirleriyle kaynak paylaşan, haberleşen ve hatta stratejik savaşlar yürüten karmaşık bir topluluk olduğunu kanıtıyor.

Mikorizal ağlar (Common Mycorrhizal Networks), orman ekosistemlerinde ağaçları ve diğer bitkileri yer altından birbirine bağlayan, **mantar liflerinden** oluşan karmaşık yapılardır. Bu sistemler, bitkiler arasında **karbon, azot, fosfor ve su** gibi **hayati kaynakların transferine** olanak tanır. Bilimsel araştırmalar, bu ağların sadece kaynak paylaşımı değil, aynı zamanda **zararlılara karşı uyarı sinyalleri ve biyokimyasal savunma mesajlarının** iletildiği bir **iletişim hattı** görevi gördüğünü kanıtlamıştır.

Özellikle **yaşlı “ana ağaçların”** (hub trees), ağ üzerinden kendi akrabalarını (kin) tanıyabildiği ve onlara daha fazla kaynak aktararak hayatta kalma şanslarını artırdığı gözlemlenmiştir. Bununla birlikte, bilim dünyasında bu etkileşimlerin **“fedakârlık”**

veya **“bilinçli iletişim”** olarak yorumlanması konusunda, **insanbiçimcilik (antropoloji) riskine** ve verilerin **aşırı genellenmesine** dair süregelen bir tartışma mevcuttur.

Bir Ekosistem Analisti gözüyle gerçekler:

1. Miras Devri: Ölmekte Olan Ağaçların Vasiyeti.

Ağaçlar ölüme yaklaştıklarında, yaşamları boyunca biriktirdikleri değerli kaynakları bencilce yok oluşturmazlar. Prof. **Suzanne Simard ve ekibinin** araştırmaları, ölmekte olan bir ağacın **karbon, azot ve fosfor gibi hayati besinlerini** mikorizal ağlar aracılığıyla komşu ağaçlara hızla aktardığını kanıtladı. Bilimsel veriler, bu **“karbon mirasının”** hayati bir önem taşıdığını gösteriyor: Sadece %1'in altındaki bir karbon kazancı bile, yeni fidelerin ormana yerleşme başarısını tam dört kat artırabiliyor.

“Simard bunu öleceğini ‘anlayan’ ağacın karbon mirasını komşusuna bırakması” şeklinde yorumluyor.

2. Bitkisel Siber Saldırı: 6 Saatlik Erken Uyarı Sistemi

Ormandaki **iletişim hızı**, bir **“bitkisel siber saldırı”** stratejisini andırır. Özellikle **Douglas göknarı** ve **ponderosa çamı** arasındaki etkileşimlerde, ağaçlardan biri **batı ladini tomurcuk böceği** gibi bir zararlının saldırısına uğradığında, yeraltı ağları üzerinden komşularına acil durum sinyalleri gönderir. Bu kimyasal uyarı sinyalleri o kadar hızlıdır ki, **6 ila 24 saat** gibi kısa bir sürede “alıcı” ağaçlarda **savunma enzimlerinin sentezlenmesini** tetikler. Henüz ortada bir böcek yokken savunmaya geçen komşu ağaçlar, **kolektif bir direniş hattı** oluşturur.

3. Anne Ağaçlar: 47 Bağlantılı Orman Devleri

Ormanın en yaşlı ve büyük üyeleri olan **“Anne Ağaçlar”**, ağın merkezindeki **ana sunucular** (hub) gibidir. Bu devlerin **sosyal kapasitesi** rakamlarla ifade edildiğinde durum daha da sarsıcı hale geliyor: Yapılan haritalandırmalarda, **30x30 metrelik** küçük bir alanda **tek bir ağacın tam 47 farklı ağaçla** bağlantılı olduğu, **tek bir mantar türünün ise 19 ağacı birbirine bağladığı** tespit edilmiştir. Bu anne ağaçlar, **“kin recognition”** (akraba tanıma) yeteneği sayesinde kendi tohumlarından çıkan fideleri yabancılardan ayırt eder ve onlara daha fazla **karbon ve mikrobesein** aktararak hayatta kalmalarını garantiler.

4. Wood Wide Web'in (Orman Geniş Ağı) Karanlık Yüzü: Biyokimyasal Savaş

Doğa her zaman romantik bir yardımlaşma alanı değildir; bazen bu ağlar **“biyokimyasal savaş”** için kullanılır. **Allelopati** adı verilen bu süreçte bazı bitkiler, rakiplerinin büyümesini engellemek için **ağlar üzerinden toksik kimyasallar** gönderir. Örneğin, siyah ceviz ağacının ürettiği juglon veya bazı bitkilerin salgıladığı tiyofen gibi maddeler, mikorizal ağlar sayesinde toprak yoluna göre 2 ila 4 kat daha yüksek yoğunlukta hedefe ulaşır. Bu **“hedefe yönelik saldırılar”**, ağın sadece bir **dayanışma platformu** değil, aynı zamanda **stratejik bir rekabet sahası** olduğunu gösterir.

5. Mevsimlik Ticaret: Huş ve Göknar Arasındaki Çapraz Takas

Wood Wide Web üzerindeki kaynak akışı, **mevsimsel bir borsa** gibi çalışır. **Kağıt huşu** (Betula papyrifera) ve **Douglas göknarı** arasındaki **“çapraz ticaret”** bunun en net örneğidir. İlkbaharda, huş ağaçları yeni yapraklanırken göknardan karbon alır. Yazın huş ağaçları tam yapraklı hale gelip komşu göknarı gölgelediğinde, bu kez huştan göknara karbon akar. Sonbaharda ise huş yapraklarını dökerken, fotosenteze devam eden her dem yeşil göknar, huş ağacına karbon takviyesi yapar. Bu çift yönlü alışveriş, türler arası bir **“sosyal güvenlik sistemi”** yaratarak ormanın bütünlüğünü korur.

Bilimsel Tartışma: “Avatar” mı Yoksa Saf Biyoloji mi?

Wood Wide Web kavramı popüler kültürde “Avatar” filmindeki Pandora gezegenine benzetilse de, modern bilim dünyası bu durumu daha temkinli bir dille tartışıyor. Eleştirel bakış açısı, ağaçların “konuşma” veya “paylaşma” eylemlerinin aslında bilinçli bir seçimden ziyade **osmoz, difüzyon ve yoğunluk gradyanları** gibi fiziksel süreçlerin sonucu olduğunu savunur.

Bazı araştırmacılar, bu süreci bir “yardımlaşma” yerine “pazar analogları” (market analogies) üzerinden, yani **tarafaların karşılıklı çıkar sağladığı stratejik bir ticaret** olarak açıklar. Hatta **Karst ve ekibinin** 2023 yılında yayımladığı çalışma gibi bazı güncel araştırmalar, **Wood Wide Web konusundaki bulguların medya tarafından aşırı yorumlandığına ve “pozitif alıntı önyargısına” (positive citation bias) maruz kaldığına** dikkat çekerek bizi bilimsel bir şüpheciliğe davet ediyor.

Ormana Bakış Açımızı Değiştirmek

Ormanlar artık sadece birbirinden bağımsız ağaçların bir araya geldiği yerler değil, “**karmaşık adaptif sistemler**” olarak tanımlanıyor. Dev bir “**hub**” ağacı kestiğinizde, aslında sadece bir odun kaynağını yok etmiyor; **koca bir mahallenin iletişim ve yaşam destek ünitesini devre dışı bırakıyorsunuz**. Bu merkezler yok olduğunda, ormanın direnci ve adaptasyon yeteneği de çöküyor.

“Eğer ayaklarımızın altındaki bu devasa sosyal ağınsesini duyabilseydik, doğaya olan müdahalelerimiz aynı kalır mıydı?” sorusunun üzerinde durmamız gerektiğini düşünüyorum.

Kaynaklar:

<https://centaur.reading.ac.uk/48102/>

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/mec.15351>

<https://evrimagaci.org/agaclar-neden-ve-nasil-birbirleriyle-konusurlar-5325>

<https://www.sciencefocus.com/nature/mycorrhizal-networks-wood-wide-web>

AH! ŞİMDİ SOSYAL OLMAK VARDI

Sinan KAYALIGİL- Park Sitesi
Osilkay2@gmail.com

"Herkes evinin önünü temizlerse kent tertemiz olur." sözünü çok işitip düşünmüşümdür. Oldum olası katılmam buna. Çünkü biraz derinine dalınca, kent gibi tartışmasız sosyal bir varlık hakkında hiç de sosyal olmayan bir öneridir. Sosyal olmak, başkalarıyla ilişki, paylaşılan doğru ve yanlışlar, ortak bağ kurmak, herkese ait olan bir şeyleri yaratmak ve sürdürmekle alakalıdır. Evin önünü temizledikten sonra çıkan atığı herkese ait semt meydanına dökemeyiz. Kendimizinkini tertemiz kılarken başkalarının evinin önünü pisletmek de hiç olmaz.

"Toplum" ile **"toplum"**ın arasında tek harf farkı Türkçe'nin şanssızlığı. Oysa o kadar farklılar ki. Toplumu basitçe bir toplamdan farklı kılan onun **sosyal varlık** oluşudur. Nedir o? Her bir bileşeninden aldığından daha çoğunu onlara geri verebilen düzenlemedir toplum. Bireyler bir araya geldiklerinde toplum dokusunu oluşturabilir. Vücut dokularında hücrelerin buluşmaları gibi sosyal bir varlık için insanlar da buluşur ve organlarda olduğu gibi canlılığın işlevlerini başlatırlar. Sosyal, bireyleri **"bir"leştirir** bir şeylerin ortaya çıkarılmasıyla hayat bulan **yeniliktir**.

Topluluk ile **toplumu** karıştırma âdetimiz hiç de iyi bir şey değil. Tamam, ikisi de sosyal oluşumlar. Ama farklılar. Topluluğun sıcaklığı mı, yoksa toplumun karmaşıklığı mı tercih edilir? **Ferdinand Tönnies** bu iki kavram arasındaki ince çizgiyi tanımlayarak sosyolojiye derinlemesine bir katkıda bulunmuş Alman sosyologmuştur. **Tönnies'e** göre, topluluk daha geleneksel, yakın ve kişisel ilişkilere dayalı bir birliktelik. Aile, köy ya da mahalle gibi küçük ölçekli birimlerde bulunan sıkı bağlarla karakterize edilir. **Çiğdemim Derneği üyeliği** bir topluluğa dâhil olmaktır örneğin. Bu tür birlikteliklerde, bireyler birbirleriyle derinlemesine etkileşimde bulunurlar ve birbirlerine karşı ahlaki bir sorumluluk hissederlermiş.

Öte yandan toplum, daha soyut, kurallarla yaşanıp kişisel olmayan ilişkilerle sürdürülür. Bireyler arasındaki ilişkiler, genellikle belirli kurallara, gizli veya açık sözleşmelere dayanır. Toplumdaki ilişkiler daha çok bireysel ve herkesi ilgilendirebilecek yararlarla düzenlenmiştir.

"Toplum diye bir şey yoktur. Birey olarak erkekler ve kadınlar, bir de aileler vardır." diyen Birleşik Krallık'ın müteveffa Başbakanı **Margaret Thatcher**'ı unutmak olası mı? İnsanın bir diğerinin rakibi görülmesini, gelişmenin ve adaletin rekabetten türediği bir dünyada hep bir yarış içinde olunması gerektiğini ima ederdi. Gerçekte, yalnızlaşmış bireylerin, holdingler ve paranın hükmü karşısında güçsüzleşeceği, ekonomik-siyasi saltanatın sonuçta kâr peşinde koşanlara teslim edildiği bir dünyayı övüyordu.

Sosyallığın bize tanıdığı haklarla **yarar** sağlarız. Bir toplumda bu hakları **kurallar** düzenler. Örneğin Mersin'de yaşıyorsak, uzaktaki Kars köyünün balının saflığını, uygunluğunu toplumun kabul ettiği bir laboratuvardaki testlerden geçmesi ile öğreniriz. Marka tesciliyle aldatılmadığımızı bilir, besinin tam yararını görürüz. Topluluk içinde de haklar vardır. O hakları kişiler arasındaki toplu gözetim sürdürür. Otomobilimi park edeceğim alana daire numaram yazılırsa, apartman sakinleri (yani topluluğumuz) bu hakkımı gözetir, ben ve konuklarım bundan yararlanırlar.

Topluluk da toplum da, bireylere **sorumluluk** yükler. Dolayısıyla sosyal olmakla yarar getiren haklarımız ve kazançlı çıkacağımız fırsatlar sunulurken, bunların karşılığında bu hak ve fırsatları sürdürecektir yükümlülüklerin kabulü beklenir. **Sosyal olmak** bu kadarla kalmaz. Bir yandan da bireylerin bu yükümlülüklerini samimiyet ve duyarlılıkla izlemeyi, hatta uygar koşullarla müdahale etmeyi gerektirir. Yurtdışında uzun yolda soğuk içeceğimi bitirip tenekesi elimde kalınca, orada uzun süredir yaşayan direksiyondaki **arkadaşım "Sakin pencereyi açıp yol kenarındaki sık çalılar arasında, görünmez bir noktaya atayım deme. Arkamızdakiler plakamızı alır hemen ihbar eder."** deyince doğrusu hayret etmiştim. Yani muhbirliğin böylesi olacak iş miydi?

Sosyal olanı düşünerek hareket etmek, kolay olmasa da, yaşam kalitemizi artırmada güven duyulacak çözümler için çıkar yoldur. Bu, yalnız başkasını sıkıntıya uğratacak, rahatını kaçırarak, zarara sokabilecek davranıştan uzak durmakla olmaz. Olumsuzluğa düşmemek iyidir, ama sosyallik için yetmez. Öyleyse haydi bir ileri adım daha atalım. Diyelim yardımseverlik yapmak istedik. Sosyal mi olduk? Yani çocuğunun eğitimi için destek isteyen bir babayla aylık burs desteği için iletişime geçmek sosyal olmak mıdır? Kısmen. Sosyal demeye tam yeterli olmak için bundan fazlası gerekir. Aynı durumdaki uygun ana babalar

grubunun tamamıyla temasta olmak ve yardımın kurallara bağlanması, sorumlulukların belirlenmesi bizi sosyal olmaya götürecektir. Öte yandan destek ihtiyacı olanları saptamaktan başka, iyi durumdaki araç gereci, malzemeyi bağışçılardan toplayıp, belki onarıp, ihtiyaca uydurup iletmek üzere hazırlamak, belki böyle çocuklara el uzatacak gelir getirici sürdürülebilir farklı bir yerel iktisadi faaliyeti başlatmak... İşte **sosyal olmak** sürece başkalarını katarak böyle etkinliklere girişmek, kendimiz girişmesek bile içinde yer almaktır.

Güney

Afrika'nın kadim geleneğinin **"İnsan, diğer insanlar sayesinde insandır."**(*) yolundaki anlayışı çok değerli. İçimizde açığa çıkarılmayı bekleyen güçlü ama işlenmediği için gizli kalmış yanlarımızı ancak başkalarıyla birlikte kurduğumuz yaşam çerçevelerinde ortaya çıkarabiliriz. Bunun sonucunda da **"kendimizi bulur"**, yetilerimizden doyum sağlayabiliriz. Sosyal olmayı bu ilişkileri yaratabildiği için yaşamaya değer bulurum.

Alıntı: <https://thegentleproject.substack.com/p/everlasting-ubuntu-as-a-way-of-life>

Yedi yaşında geçirdiği hastalıkla gözlerini yitiren **Âşık Veysel** küçük yaşında görmez olduktan sonra, okuryazarlığı tatmadan bağlama ve halk ozanlarıyla tanışır. Buna yol açan, babasının elinden tutup götürmesiyle katıldığı dergâh, oralara uğrayan erenler ve sık sık kurulan söz meclisi çevreleridir. Pür dikkat izledikleriyle, kendisine dost eliyle gösterilenler ve edindiği arkadaşlıklarla içindeki cevheri ortaya dökebilmiştir **Veysel**. Geleneğin, tarihten süzülüp gelen inancın hayat verdiği sosyallikle o bildiğimiz değerini ortaya çıkarmıştır. Bakın çoğu alanda yetkinliğiyle tanınan sanatçımız **Bedri Rahmi Eyüboğlu, Veysel**'in saz ve sözüne hayran kalmış, onun için ne demiş:

Elinde sazı var dut dalından

Bir kara gün dostu tutmuş elinden

Dağlar taşlar hoşnut kalmış dilinden

Yol verin ağalar yol verin beyler

Bu gelene Veysel derler.

Yalnız anları da olsa, o günden bugüne bu bilge halk ozanını farklı sosyal çevreler içinde var oluşu sonucu tanımışsınız. **Veysel**'i gün yüzüne çıkaran sosyal çevreleri halkevleri, Köy Enstitüleri, köylü toplaşmaları, âşık buluşmaları ve kahvehanelerdeki söz meclisleri olmuştur.

Barış... Her sade insanın özlediği, belki sessizce ama derinden ulaşılsın istediği hedef. İnsanın aldığına, verdiği, başkalarının kendi çabalarında elde ettiğine, her kimsenin bugününe de geleceğine de razı gelerek yaşadığı ortamdır işte o. Sosyalliği barış için gerekenlerin başında görelim. Madem sosyal olmakla, maddi ya da manevi bir şeylerde ortak olmayı, ilişkilerimiz için üzerinde anlaşılabilir kurallar yaratmayı, bireyi yalnız bırakılmış durumda değil ancak başkalarının arasında dikkate almayı kastediyoruz, o halde **barış sosyal olana yakın, içe kapanmaya ise uzaktır**. Gerilim yaşayan toplulukları spor ile bir araya getirip barışa adım atma planı bir örnektir. Sosyal olmaktan bekleneni bize gösterir. **"Sosyal"** ile ifade edilen, sosyal huzur, sosyal adalet, sosyal kalkınma gibi umut vadeden tamlamaları düşünün. Hep barışı akla getirmeleri boşuna değil.

Yıllar evvel **Melike Demirağ**'ın seslendirmesiyle tanıştığımız **"Şimdi İstanbul'da olmak vardı"**, bir hasreti yansıtan, bayıldığım bir şarkıdır. İçinde geçen **"dolmuşa çek dostum demek"** sözünün anlamını, yurt özlemini çekmiş olanlar iyi bilir. O sözler tanımadığı dolmuşçuyu **"dost"** görmekle şahane bir sosyalliği çağırıştırır. Sosyal olmaya böylesine özlem duymak, bizlere şimdikinden daha mutlu bir yaşamın yolunu gösteren kılavuzumuz olsun.

(*) **Zulu** ve **Xhosa** dillerindeki **"Umntu ngumuntu ngabantu"** deyişiyle ifade edilen yaşam felsefesi yönü.

SEYYAR SERGİNİN 100. YILI VE...

Vecdi SEVİÇ – Gökkuşaağı Sitesi Mor Blok
vecdi.sevig@gmail.com

Günümüzden 100 yıl önce, 5 Eylül 1926 Pazar günü, İstanbul Galata Limanı her zamankinden kalabalıktı. Halk, 86 gün 22 saat süren seferden dönen **Karadeniz** adlı gemiyi karşılamının heyecanı içindeydi. Ticaret Bakanı **Ali Cenani Bey**, 19 Mart 1925'te Meclis'te *"Bir seyyar sergi teşkilini düşündüm. Seyr-i Sefain'den bir vapur alalım. Mesela Karadeniz Vapuru'nu... Ambarlarda elektrik tertibatı yaparak bir meşher [sergi alanı] haline koyabiliriz. Bütün mahsulatımızı [ürünlerimizi] bu vapurda sergi halinde gösterebiliriz."* demişti. Bu fikri ilgi görmüş, Cumhurbaşkanı **Gazi Mustafa Kemal Paşa**'dan onay alınmış ve gemi yolculuğa hazırlanmıştı.

87. günün tamamlanmasına iki saat kala uzun seferden dönen Hollanda yapımı gemi, **Wilis** adıyla 1905'te denize indirilmiş, 1924 yılında 4 bin 200 İngiliz poundu bedelle genç cumhuriyet filosunun gözdesi haline gelip Türk Bayrağıyla yolcu taşımacılığı yapmaya başlamıştı. Geminin kaptanı, 1920 yılı aralık ayında **Gülcemal** gemisiyle Atlantik'i aşarak Türk denizcilik tarihinde yerini almış olan **Lütfü (Topuz) Bey**'di. Daha sonraki yıllarda ünlenecek olan **Şefik (Gogen) Kaptan** da okuldan yeni mezun bir denizci olarak güverte zabiti unvanıyla gemideydi.

Sergi hazırlıkları başladığı günlerde fikir babası **Ali Cenani Bey**, koltuğunu **Hasan Saka Bey**'e bırakınca işler bir anda duraklamaya başladı. Hazırlıklarla görevlendirilen İstanbul Ticaret Odası, bakan değişikliğinden iki hafta sonra *"seyyar serginin kısa bir müddet zarfında memleketin"* bütün ürünlerini kapsayacak biçimde hazırlanmasının mümkün olmadığını Ticaret Bakanlığı'na yazıyla bildirdi. Basının bir bölümünde de sergi hazırlıklarını eleştiren yazılar yer aldı.

Serginin hazırlanmasında eşgüdümü İttihattı Milli Bankası Genel Müdür Yardımcılığından kısa süre önce ayrılmış olan ve Ticaret Odası'nda uluslararası sergilerden sorumlu birimin başında bulunan **Raufi Manyas Bey** sağlıyordu. Hükümet adına gözetim görevini de kayıtlara **Mahmut Celal Bey** diye geçen, Türkiye'de televizyon yayınlarının ilk dönemine tanıklık edenlerin **Mahmut Baler** ya da **Bal Mahmut** adıyla anımsayacakları **Atatürk sofralarının** ünlü kişisi yürütüyordu.

Sonunda **Karadeniz vapuru** hazırlandı, Cumhurbaşkanı'nın denetimi için 12 Haziran'da İstanbul'dan ayrılarak Mudanya'ya hareket etti. **Gazi**, beraberindeki heyetle gemiye geldi. Gemi zabitlerinin en gençlerinden 24 yaşındaki **Şefik (Gogen)**, yıllar sonra o anı, *"Sergiye çok dikkatli inceleyerek gezdi. Dolaşmaları bitince süvarinin kamerasına ait salona geçtiler"* diye anlattı.

"Sergi muvaffak olmuş bir eserdir. Bizde gayet iyi intibalar husule getirdi [izlenimler uyandırdı.] Tarz-ı teşhir [sergilenme biçimi] çok iyidir. Müteşebbislerini takdir ve tebrik ederim Gazi Mustafa Kemal" satırları sergi defterine yazılarak sefere çıkma emri verilmiş oldu.

Gemi ilk durak olarak Cezayir'in kaliteli kömürüyle ünlü Bona limanına uğrayıp yakıt ikmali yaptı. Gemide bulunan sanat tarihçisi **Celal Esat Arseven** o günü anılarına, *"etrafımızı saran genç, ihtiyar, çoluk, çocuk bir sürü halkın nazarları [bakışları], hep içimizde yüzü açık jübü [eteği] kısa Türk hanımlarına saplanıp kalmış, 'Türk! Türk' diye yarı nefret ve yarı hayretle temaşaya [seyre] dalmışlardı"* diye aktardı. Bona'dan sonra 15 limanda daha görücüye çıkacak serginin bir sonraki durağı Barcelona oldu.

Geminin kalabalık kadrosu içinde Şef **Osman Zeki [Üngör] Bey** ile birlikte 47 kişilik **Riyaset-i Cumhur Orkestrası** ekibi de bulunuyordu. Ersin Antep, 2017 yılında yayımlanan *"Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası / Çok Sesliliğin Belgesel Tarihi"* kitabında, *"Cumhuriyet Döneminde İlk Büyük Turne: 'Seyyar Sergi' 1926"* başlığı altında şu özetlemeyi yaptı:

"Osman Zeki Üngör şefliğindeki Musiki Heyeti de gemide, limanda ve şehrin önemli salonlarında ya da mekanlarında verdiği konserlerin yanı sıra ziyaret edilen şehrin üst düzey yöneticilerinin onuruna düzenlediği balolarda büyük beğeni toplamaktaydı. Bu anlamda sadece Hollanda'daki bir konserinde 8000 kişi tarafından izlendiğini; yine dönemin kaynakları işaret ediyordu. İtalya'dan İspanya'ya, İngiltere'den Almanya'ya, Hollanda'dan Rusya'ya kadar pek çok ülkeyi ziyaret eden gemide bulunan bayanların modern ve şık giyimlerinin yanı sıra dans maharetleri de aynı kaynaklarda büyük hayranlık ve şaşkınlık uyandırdı."

Uzun yolculuğun tek sanat etkinliği verilen konserler değildi. Aralarında **Hikmet Onat, Sami Yetik**, (yanda gemide sergilenen Bursa'dan Köy Evleri eserinin fotoğrafı yanda sunulan) **Şefik Bursalı, Mehmet Ali Laga, Namık İsmail**'in de yer aldığı Türk ressamlarından örnekler sergi alanını süslüyordu.

Gemide Akşam gazetesi temsilcisi **Vâlâ Nureddin Bey** de bulunuyordu. Bu yolculuk onun yaşamında çok önemli bir anı olarak yer alacaktı. **Bu Dünyadan Nazım Geçti** kitabında, o günleri şöyle anlattı:

“Ömrümde pek seyrek bir olgu olarak mutlu azınlığın dostu rastlantı, bana gülümsedi. O kapının değil, beriki kapının tokmağını çevirip kanadı üç beş santim açtım ve hademenin uyarısı üzerine kapamama vakit kalmadı; içeriden ismimi seslendiler. Meğer babası babamın arkadaşı, annesi annemin arkadaşı, kendi de “İtibar-ı Millî” bankasında şef yardımcımız olan Raufî Manyas’a, o günlerde bir gezici serginin düzeni havale edilmiş.

Gel bakalım, Vâlâ... Sen bir yerlerdeydin galiba? Görünmüyordun senelerdir... Ha, sahi, Rusya'ya gitmişsin duydum... Ne garip! Biz de şu anda Seyyar Sergi için bir Rusça tercüman arıyorduk. Oh, oh, aferin... Rusça öğrendin demek?...

Kadromuzda her dildekiler var, Rusça bilen yok... Sen Fransızca, Almanca filan bildiğine göre tam ihtiyacımıza uyarsın... Kabul et şu işi de, iki üç ay Avrupa'nın etrafını liman liman bir güzel dolaşalım. Ta, Leningrad'a kadar... Var mısın, Vâlâ?

Vâlâ'nın istediği bir göz, Allah vermiş iki göz. Hemen Vakit matbaasına gittim. Seyyar Sergide muhabirlik aldım. Sergide, gazeteciyim diye de itibarım arttı. Böylece Rusya'dan döndüğümünden birkaç ay sonra, Kuzey Afrika'dan başlayıp bütün Avrupa limanlarını gezdik. Bir kart atmıştım Nâzım'a, ta nerelerden kalktı, Leningrad'a sırf beni görmeye geldi.”

Bu satırlar, **Memet Fuat**'ın “Nâzım Hikmet / Yaşam Ruhsal Yapısı, Davaları, Tartışmaları, Dünya Görüşü, Şiirlerinin Gelişmeleri” kitabının ilgili bölümüne de kaynak oluşturdu. **Memet Fuat**'ın anlatımıyla, Sovyetler Birliği'nden Nâzım Hikmet'ten önce İstanbul'a dönen “Vâlâ Nureddin bir süre annesinin evine kapanmış, Nâzım'ın başına gelenleri yaşamamak için, solcularla ilişki kurmaktan özenle kaçınmıştı. ...Bir aile dostu ona Avrupa'nın çevresini liman liman dolaşacak” teklifte bulunmuştu.

Kemal Sülker de “Nâzım Hikmet'in Gerçek Yaşamı” kitabında şu satırlarla öyküyü tamamladı:

“Kartpostal Vâlâ Nureddin'den geliyordu ve Leningrad limanında Eylül'ün 17'sinde randevu veriyordu. ... Vâlâ Nureddin'le birlikte birkaç kişi vapurdan indi. Nâzım Vâlâ'ya seslendi ve hemen kucaklaştılar. Yakınlarda bir birahaneye doğru yürüdüler. Nâzım'ın kafasında iki şey vardı. Biri af çıkacak mıydı, diğeri de Vâlâ, nasıl oluyor da vapurla Leningrad'a geliyordu?”

Aradan geçen yıllar, bu buluşmayı da geminin Avrupa turunu da unutturmadi. İstanbul'da bu yıl 25 Haziran'da açılan sergi 30 Ağustos'a kadar ziyaretçilerini ağırladı, sergiyi göremeyenler sanal ortamda Hatıra Bilet ile avundular.

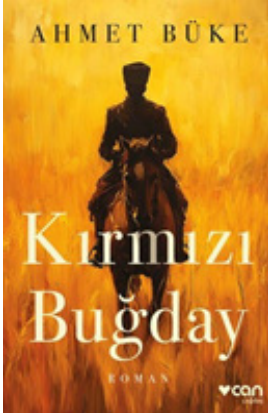
Ülke	Liman	Kalınan Gün Sayısı	Ülke	Liman	Kalınan Gün Sayısı
Cezayir	Bona	3 gün	Sovyetler Birliği	Leningrad (Petersburg)	2 gün
İspanya	Barselona	2 gün	Polonya	Danzing	1 gün
Fransa	Havre	2 gün	Polonya	Gidinya	2 gün
İngiltere	Londra	6 gün	Danimarka	Kopenhag	2 gün
Hollanda	Amsterdam	2 gün	Belçika	Anvers	3 gün
Almanya	Hamburg	4 gün	Fransa	Marsilya	2 gün
İsveç	Stockholm	3 gün	Fransa	Cenova	2 gün
Finlandiya	Helsinki	2 gün	İtalya	Napoli	2 gün

Kaynak: Ayhan, P. (2018). Atatürk'ün Sergi Vapuru, İstanbul: İleri Yayınları, ss.19-271'e bağlı kalmarak oluşturulmuştur.

AHMET BÜKE’NİN “KIRMIZI BUĞDAY” ROMANI ÜZERİNE

Prof. Dr. Bülent YILMAZ- Hacettepe Üniversitesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Böl. Öğr. Üyesi

Ege’de Anadolu’nun toprak egemenlerine ve yabancı işgalcilerine karşı savaşıyan cesur **Arap Ali Osman Efe** bir çatışmada vurulur. Onu ağır yaralı halde ve bir kağı arabasındaki buğday başaklarının altına saklayarak doktora götürür bir kadın. Efe’yi doktora bırakıp evine döndüğünde buğdayların Arap Ali Efe’nin kanıyla kırmızıya bulandığını görür. Ve muhtemelen âşık olduğundan da bir türkü yakiverir oracıkta onun için: Kırmızı buğdayın türküsü.

Kırmızı buğday ayrılmıyor sezinden

Mevla’m versin güzelleri gencinden

Kim ayrılmış ki ben ayırlam eşimden

Yörü, yörü dilber salma saçın sürünsün.

Ahmet Büke bu imgeden yola çıkarak romana dönüştürür o dönemi ve toplumsal yaşamı. Adını da **Kırmızı Buğday** koyar romanının.

En sonda söyleyeceğimi en başta söylemeliyim: Son yıllarda okuduğum en güzel, en nitelikli çağdaş Türk romanlarından birisi oldu **Kırmızı Buğday**. **Ahmet Büke** ile yazdığı romanlarla, öykülerle mutlaka tanışmalısınız. Hem de hiç zaman kaybetmeden.

Okumayanları onunla ve **Kırmızı Buğday** romanı ile tanıştırmak isterim.

Ahmet Büke genç sayılabilecek edebiyatçılarımızdan. Birçok romanı, öykü kitabı var. Bunu bilmeden okumama karşın **Kırmızı Buğday** romanı dahil birçok yapıtı önemli ödüller almış. Bence hak edilerek alınmış bu ödüller gerçekten. Çok nitelikli çocuk ve gençlik edebiyatı kitapları da yazmış.

Kırmızı Buğday için bir tarih ve dönem romanı denilebilir. 19 ve 20. yüzyıl Anadolu’sunda, Manisa, Akhisar, Gördes, Salihli, Bergama, İzmir civarında geçer hikâye. Benim için de çok tanıdık bir coğrafya tabii. Roman her ne kadar bir tarih romanı gibi görünse de o dönemin toplumsal ilişkilerini, sınıfsal çatışmalarını, toprak mülkiyeti meselesini, egemenlerin ve yoksul köylülerin çelişkilerini, aşkı, aileyi, yaşamın güçlüklerini anlatır. Ancak tarihsel temel, hiçbir biçimde öne çıkmaz. Okuduğumuzda kitap hem sosyolojisi çok sağlam bir tarih romanı gibi gelir bize hem de tarihi-sosyolojiyi arka plan yapmış çok güçlü kurgusu, karakterleri olan çağdaş nitelikli, estetik bir roman.

Romanın çok derin ve bir tarihçi ve iktisatçı titizliğiyle gerçekleştirilmiş araştırmalara dayandığı açık. Yazarı, eseri 4,5 yılda tamamlayabildiğini belirtiyor. Romana çok çalışmış **Ahmet Büke** gerçekten.

Romandaki **Arap Ali** karakteri ve ailesi toplumun en yoksul kesimlerini, mülksüzleri, en alttakileri temsil ediyor. **Kayalıoğlu Adnan Bey** ise en üsttekileri, işbirlikçi mülk ve iktidar sahiplerini. Yüzbaşı Cemil aydın, yurtsever bir asker. Ara karakterler de var tabii. Aslında roman bir döneme yoğunlaşmış olsa da hâlâ bizim hikayemizdir anlatılan. Çünkü toplumsal temsiliyetler, eşitsizlikler ve iktidar ilişkileri sorundur hâlâ hikayemiz.

Romanı okuduğunuzda **Millî Mücadelenin** bir halk savaşı, yoksul halkın asker-sivil aydın insanlar birlikteliği ve güçlü bir örgütlenme ve önderlikle kazanılmış bir savaş olduğunu anlarsınız.

Romanın kurgusu, olay örgüsü çok güçlü, sağlam ve son derece gerçekçi. Tarihsel arka plan, romana çok iyi ve incelikli bir biçimde yedirilmiş, bilgi verme, öğretme derdi yok; ancak ilginçtir, öğretiyor. Karakterler de öyle. Yakından tanıyorsunuz karakterleri, görmüş gibi oluyorsunuz. Karakter analizleri derin ve güçlü.

Romanın dili çok yalın, anlaşılır. Aynı zamanda çok güçlü, estetik ve ince bir anlatıma sahip. Türkçesi çok temiz. Dönemin ruhunu canlandıran halk hikayeleri ve deyişler de kullanılmış zaman zaman.

Romandaki yer ve olay betimlemeleri ölçüsünde ve çok güçlü. İmgeler de öyle. Romandaki ayrıntı düzeyi de çok başarılı; olması gerektiği gibi ve kadar.

Ve bir aşk hikayesi ne kadar da derinlikli ve incelikli anlatılmış.

Merak hep devam ediyor okurken. “**Elimden bırakamadım,**” denir ya, öyle gerçekten.

Kuşkusuz, tüm bu nitelikleriyle çok etkileyici bir roman.

Ve en önemlisi roman tadı var yapıtta. Roman okuduğunuzu hissediyorsunuz. Bitirdiğinizde dilinizde, damağınızda,

zihninizde ve ruhunuzda çok hoş bir tat bırakıyor.

Şimdi, **Kırmızı Buğday**’ın devamı gibi kabul edebileceğimiz **Deli İbrahim Divanı** adlı kitabını okumaya başlıyorum **Ahmet Büke**’nin.

Mutlaka okumalısınız **Kırmızı Buğday**’ı ve tanışmalısınız **Ahmet Büke** yapıtları ile. Ve hemen ardından **Cengiz Özkan**’ın sesinden **Kırmızı Buğday türküsünü** dinlemelisiniz.

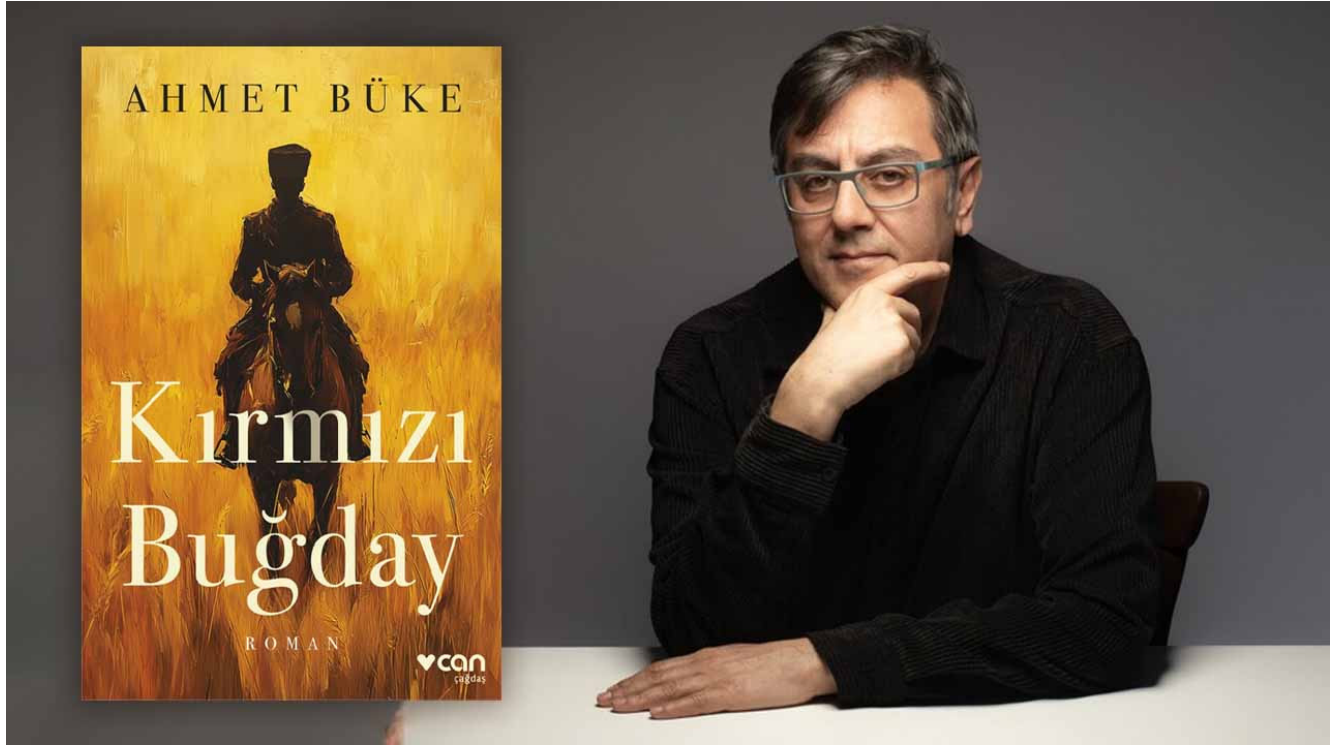
Ama okuduktan sonra dinleyin lütfen!

İyi okumalar, iyi dinlemeler.

Not: Kırmızı Buğday Türküsü için: <https://www.youtube.com/watch?v=UJIO4KPwXUY>

Romani hakkında **Ahmet Büke** ile yapılmış kısa ve uzun söyleşi videoları da var. İzlemenizi öneririm. <https://www.youtube.com/watch?v=yvnQ4dXmexM> https://www.instagram.com/reels/DK_0My5NjtR/

(Bu yazı, Prof. Dr. Bülent Yılmaz’ın “<https://bulentyilmazblog.wordpress.com/>” kişisel 2 Ağustos 2026 tarihinde “**Ahmet Büke’nin “Kırmızı Buğday” romanı üzerine**” başlığıyla yayınlanmıştır.)

KİTAP TANITIMI: MOSKOVA'DA BİR BEYEFENDİ

Serap ETİKE - Edebiyat Topluluğu

Amerikalı yazar **Amor TOWLES**, 1964 yılında ABD Boston'da doğdu, büyüdü. Yale Üniversitesi'nde İngiliz Dili ve Edebiyatı alanında yüksek lisans yaptı. İlk romanı (2011) **Rules of Civility, Nezaket Kuralları** adıyla çevirisi yapılarak 2021 yılında Hep Kitap'tan yayımlandı. Bugüne kadar altı baskı yapılan yazarın ikinci romanı **Moskova'da Bir Beyefendi**'nin (2016) Türkiye'deki ilk baskısı 2018'de **Mehmet Gürsel**'in çevirisiyle aynı yayınevi tarafından yayınlandı. Yazar, eşi ve iki çocuğu ile Manhattan'da yaşıyor.

Kitap 550 sayfa. Yazarın ve çevirinin dili akıcı, konu ilgi uyandırıcı ve sürükleyicidir. Baş karakter **Kont Rostov**, 1922'de, beş yıl önce yazdığı bir şiir yüzünden, Moskova'da Metropol Otel'i'nde yaşam boyu hapse mahkûm edilir. Daha önce otelin şık bir süitinde yaşarken, bundan sonra altıncı katta, tavan arasında küçücük bir odada kalacaktır, otelden dışarı çıkarsa vurulacaktır. Kont, eski odasından seçtiği gerekli birkaç eşya ile yeni odasını düzenler. Bu arada babasından kalan, **Montaigne**'in **Denemeler** kitabı, on yıldan beri okunmayı beklemekte, roman boyunca ara sıra ortaya çıkmaktadır.

Kont, durumunu hiç sorun etmez, her zaman son derece nazik ve sorun çözücüdür. Otel çalışanları ile arası çok iyidir, hatta zamanla garson ve başgarson olur. Dönem, Rusya'nın Çarlık yönetiminden sosyalist yönetime geçtiği yıllardır. Otelde yapılan kimi özel toplantılar aracılığıyla, döneme ilişkin sosyopolitik olaylar belgesel tadında verilmiştir.

Kont Rostov bir gün otelin restoranında **Nina** adında, dokuz yaşında bir kız çocuğu ile tanışır ve romanın öyküsü başlar. Nina çok akıllı ve meraklı bir çocuktur, dul bir bürokratin kızıdır, otelde dadısı ile kalmaktadır. Kont, Nina'nın tüm sorularına güler yüzle, sabırla cevap verir, dost olurlar. Roman irili ufaklı serüvenle sürer. Daha çok mutfak kültürü, yemekler, içkiler, insan ilişkileri, siyasal hareketler anlatılır. Nina gittikten yıllar sonra yanında beş yaşında bir kız çocuğu ile döner, evlenmiş, çocuğu olmuştur. Çocuğunu kısa bir süre bakması için Kont'a bırakır, gider ve bir daha dönmez. Çocuk kontun himayesinde otelde büyür. O da annesi gibi akıllı, aynı zamanda duyarlı ve yeteneklidir, Kont'a baba demektedir, gerçek bir baba kız gibi birbirlerine bağlanmışlardır. Adı **Sofya** olan genç kızın yeteneği, otelde orkestra yöneten bir müzisyenin dikkatini çeker, ondan müzik dersi almaya başlar ve çok başarılı olur.

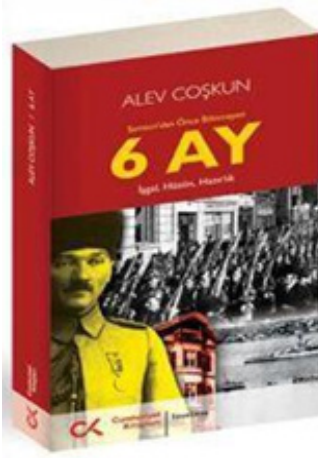
Kitapta çok fazla hareket, sarsıcı olay yokken finali oldukça şaşırtıcıdır. Amerikalı bir yazarın Rus kültürünü ve siyasal olayları ayrıntılarıyla anlatması, onun titiz, araştırmacı kimliğini göstermektedir. Kitaptan şu alıntı bence kitabın özü gibidir; *"Hayat insana hayallerinin peşinden gitmeyi imkansız kıldığında, insan gizlice de olsa hayallerinin peşinde dolanır."*

KİTAP TANITIMI

Turhan DEMİRBAŞ-Başak Sitesi

6 AY

13 Kasım 1918, **Mustafa Kemal**'in Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan iki hafta sonra İstanbul'a geldiği tarih. 16 Mayıs 1919 ise Bandırma vapuru ile Samsun'a çıkmak üzere İstanbul'dan ayrıldığı tarih. **Alev Coşkun**'un yazdığı eserde, bu altı ay içindeki olağanüstü serüven bilinmeyen yönleriyle anlatılmaktadır. Bu altı ay, ulusal savaşın planlandığı dönemdir. Dr. **Alev Coşkun**'un titiz ve usta kaleminden dönemin siyasal gelişmeleri etrafında **Mustafa Kemal**'in günbegün temaslarını işlemektedir. Dönemin siyasal olaylarının yorumunu İngiliz, Fransız ve İtalyan işgal güçlerine destek veren azınlıklar, her tarafta cirit atan casuslar, İngiliz işbirlikçileri; öte yanda payitahtın işgal altında olmasından dolayı üzgün, güçsüz ve yorgun Türkler... Bu tabloda kurtuluş için çare arayan **Mustafa Kemal ve arkadaşları... 6 Ay**'in inanılmaz olaylarla dolu nefes kesen öyküsü.

Mustafa Kemal neden Harbiye Nazırı olmak istiyordu, "**Ordu müfettişi olarak Anadolu'ya geçerken, kendisini geniş yetkilerle donatan kararnameyi kim hazırladı? Padişah mı, yoksa Mustafa Kemal'in kendisi mi hazırlattı?**". "**Mustafa Kemal işgalcilerin İstanbul'daki tutuklamalarının neden dışında kaldı?**".

"İtalyanlar, Mustafa Kemal'e Ege bölgesinde silah, mühimmat ve lojistik destek vererek Kuvayı Milliye'yi örgütlemesini önerdiler mi?". "**Mustafa Kemal resmi bir görev almasaydı, kurtuluş için Anadolu'ya gizlice ve hangi ve hangi güzergâhı izleyerek geçecekti?**" vb pek çok merak edilen sorunun yanıtını **6 Ay** kitabında bulacaksınız.

İNSANLIĞI NASIL BİR GELECEK BEKLİYOR

Geçmişin öyküsünü bilsek de, bazı sorulara hemen yanıt veremeyiz; ama dünyamızın karşı karşıya bulunduğu sorunların dökümünü yapmak elimizde. Onlara bakarak ufkumuz aydınlanabilir. İlk akla gelenler de şunlar: Dünyamız yağmalanıyor; nasıl önlenmeli? Bilim ve tekniğin uygulanışında büyük sapmalar var; onları gidermenin yolu nedir? İnsanlar hızla çoğalıyor; kentler, hastalıklı bir büyüye içinde; kapitalizm, küreselleşmeyi de arkasına alarak yeni bir fetih çağına girmiştir; eşitsizlikler diz boyu ve dünya çapındadır, demokrasi fikir olarak zafer kazanmıştır ama "**piyasanın diktatörlüğü**" kurulmuştur; hoşgörüsüzlüğün kaynakları, en başta da ırkçılık ve köktendincilik ayakta. Liberalizm şarkılarıyla çözülecek sorunlar mıdır bunlar?

Medya fikirleri saptırıyor, kadın sorunu çözülmüş değil, Kuzey-Güney zıtlığı devam ediyor, barış bugün de "**savaş ağalarının**" insafına kalmış halde. Bu ortamda demokrasiyi derinleştirmek nasıl mümkün olacak? Bütün insafsız koşullara karşın "**daha insanca bir dünya**" kurmak mümkün deniyor; yeter ki dünyayı değiştirelim. Ama nasıl, hangi yönde, kimlerin aracılığıyla? Aydınlarla bu konuda düşen ne? Yaşamsal, ancak çözümsüz de olmayan sorunlar... Bütün bu konuları merak mı ediyorsunuz? Öyleyse bu sorulara yanıtını bu kitapta bulabilirsiniz.

ÖĞRETMENİM HASAN ALİ YÜCEL

Cumhuriyet dönemi aydınlanmacılığına ivme kazandıran, eğitimi kendisinden önceki birikimi değerlendirerek, Kurtuluş Savaşı'nı sürdürme anlayışıyla dizgeleştiren bir mavi destan, **Hasan Ali Yücel**...

İkinci Dünya Savaşı'nın yoklukları, sıkıntıları içinde, bir eğitim seferberliği sürdürülmektedir. Beş yüz binden çok insan silâh altındadır. Demir, çimento bulmak olanaksızdır. Ama boş topraklara çadır kurarak işe başlayan köy çocukları, karanlıkları ışığa kavuşturmaktadır.

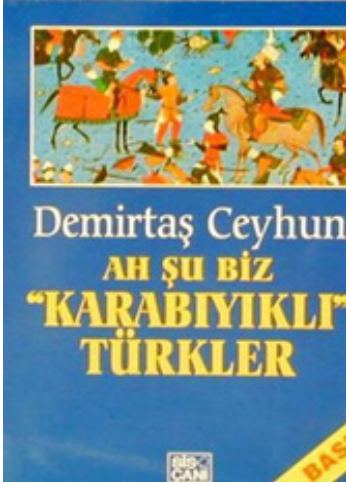
Kitap, bu işleri başaran, işte bu benzersiz dönemin mimarı olan o güzel gözlü, tok sesli öğretmeninin sesini soluğunu bugüne taşıyor...

"Çocuklar; bu akşam insanlara, bu ölümlü mahlûklara verilebilen sıfatların en iyisini bana verdiniz, bana "**baba**" dediniz. Sizleri bütün gün ve gece, başınızda müdürünüz, öğretmeniniz, köylü baba ve kardeşlerinizle beraber birbirine yapışmış bir varlık olarak gördüm. Bu halinizi, bu candan karışmayı görüp de

insanın sevinçle gözü yaşarmaması kabil mi? Bir arkadaşınız, **“Bu başlar, Atatürk’ün çocuklarının başları”** dedi. Bu başlar, **Atatürk’ün** Türk köylüsüne baş olmak için istikbale yadigâr ettiği başlardır. Türk milletinin yarınları sizin yakacağınız ışıklarla aydınlanacak.”

AH ŞU BİZ KARABIYIKLI TÜRKLER

Türk olduğumuzu 1900’lerde anlamışız; Bütün Avrupalıların ısrarla Türk İmparatorluğu, Türk hükümeti, Türkiye ve bu ülkeyi yönetenlere de Türk demelerine karşın, Osmanlı sınırları içinde Türk sözcüğü kullanılmamaktadır.

İlginçtir, 1789 Fransız devrimi daha 19. yüzyılın başlarında Osmanlı topraklarına ulaştığı, hatta imparatorluk sınırları içindeki öteki etnik toplulukların bağımsızlık savaşlarını başlatmalarına ve bağımsızlıklarına kavuşmalarına da neden olduğu halde, Osmanlı aydını pek etkilenmemiştir. Çoğu Fransız devriminin ürünü olan, özgürlük, eşitlik, bağımsızlık, adalet, vatan, ulus vb. gibi kavramların dilimize girmesini ve aydınımızın da bu devrimden etkilenebilmesi için neredeyse yüz yıl gerekmiştir.

Bu konuda Osmanlı aydını en fazla etkileyen olay, 1821- 1827 yılları arasındaki Yunanistan bağımsızlık savaşı olmuştur. Doğrusu, Yunanistan’ın bağımsızlığa kavuşması Osmanlı İmparatorluğu’nda da bir takım olumlu gelişmelere neden olmuştur. Türk ulusçuluğunun bir siyasi akım haline gelmesi ise ancak 20. yüzyılın başlarında gerçekleşebilmiştir. **Yusuf Akçura’nın** Rusya’nın Zoya köyünde yazdığı ve Abdülhamit’in baskısından kaçıp Mısır’a sığınanların Kahire’de çıkardıkları

“Türk” adlı gazetede 1904 yılında yayınlanan **“Üç Tarz-ı Siyaset”** adlı yazısı, bu konudaki ilk ciddi belgedir. **Akçura**, bu uzun yazısında, ilk kez Osmanlı İmparatorluğu’nun artık ne Osmanlılıkla, ne de İslamcılıkla kurtulabileceğini, tek çarenin **Türk ulusçuluk** olduğunu açık açık savunmaktadır.

PEKİ ŞİMDİ NE OLACAK?

Merve SAY – Çiğdemim Derneği Bursiyeri

Günümüz dünyasında kapitalizm sadece ekonomik değil, aynı zamanda toplumsal krizlerle de hayatımızı kuşatmakta. İran ve ABD arasındaki tırmanan gerilimler, bitmek bilmeyen ekonomik krizler, sistemin artık dikiş tutmadığını her geçen gün daha net hissettiriyor. Bu durum karşısında, Alman sosyolog **Wolfgang Streeck** gibi düşünürlerin **'kapitalizmin artık kendini yenileyemediği'** tezi sadece akademik bir öngörü değil, yaşamın bir gerçeği haline geliyor. Borçlanmanın sürdürülemez boyutlara ulaşması, ekonomik büyüme oranlarının diplerine gerilemesi ve toplumda sınıf farkının gözle görülür biçimde büyümesi, sınıflar arasındaki eşitsizliğin bir uçuruma dönüşmesi yani orta sınıfın yok olması, mevcut düzenin bizi nereye sürüklediği sorusunu akla getiriyor. İşte tam bu noktada, zihinlerde o soru beliriyor: **"Peki şimdi ne olacak?"** Bu yazımda, **kapitalizmin aniden ortadan kalktığı bir ütopyayı veya distopyayı hayal ederek** sorunun farklı yönlerini ele almayı amaçlıyorum. Kapitalizmin sadece ekonomik sistem olmadığını, insan hayatında nasıl bir işlevi olduğunu, yokluğunda nelerin değişebileceğini ve insan doğasının bu duruma nasıl tepki verebileceğini sorgulayacağım.

Özge Öner "Herkes Biliyor Geminin Su Aldığını" adlı kitabında, bu kriz halini rakamların ve istatistiklerin ötesine taşıyarak aslında bir adalet ve vicdan meselesi yaşadığımızı hatırlatıyor. **Öner**'in de vurguladığı gibi, geminin su aldığını hepimiz biliyoruz; kaptanın yalan söylediğini ve zarların hileli olduğunu da. Şimdi bu gemi battığında ya da bir sabah uyandığımızda banka hesaplarının sihirli bir şekilde ortadan kalktığında ne yapacağız? Bankalar kapalı, borsalar yok, büyük şirketler işlevsiz, para sadece anlamsız bir kâğıt parçası. Bu senaryo ilk bakışta kulağa özgürlük gibi gelse de beraberinde büyük bir belirsizliği de getiriyor. **Kapitalizm, insanlık için sadece bir geçim kaynağı değil, aynı zamanda zamanı, kimliği ve toplumsal ilişkileri düzenleyen devasa bir makinedir.** Bu makine durduğunda geriye ne kalacak? İnsanlar, ellerinden alınan bu sahte güvenliğin ardından yeniden kalkıp eski alışkanlıklarına mı sarılacak, yoksa tamamen yeni bir yol mu inşa edecek?

Kapitalizmin yokluğu bir ütopya mı yoksa distopya mı doğurur? **Rebecca Solnit "A Paradise Built in Hell"** isimli eserinde, büyük felaketlerin ve sistem çöküşlerinin sanılan aksine insanları vahşileştirmede değil, aksine kapitalizm tarafından bastırılmış olan dayanışma ve yardımlaşma (mutual aid) duygusunu açığa çıkardığını savunur. **Solnit'e göre, felaket anları insanların özündeki "topluluk olma" ihtiyacını tetikler.** Bu perspektiften bakıldığında, sistemin çöküşü, **Erik Olin Wright'ın "gerçek ütopyalar" olarak adlandırdığı kooperatifçi ve katılımcı modellerin** filizlenmesi için bir fırsat olabilir.

Tüketim odaklı büyümenin yerini, ihtiyaç odaklı ve dengeli bir yaşam felsefesi olan **"büyüme ötesi"** modeller alabilir. Daha az tüketip daha çok paylaştığımız, zamanımızı paraya değil toplumsal ilişkilere ve kişisel gelişime ayırdığımız bu sistem bizim için yeni ideal olabilir. Bu sistem teknoloji ve sermayenin değil, **ortak mülkiyetin ve toplumsal faydanın** hizmetine sunulabilir.

Ancak madalyonun bir de diğer yüzü var. Bu geçişin sancısız olacağını düşünmek fazla iyimserlik olabilir. Kapitalizmin bıraktığı boşluğun yeni otoriter yapılarla dolma riski de her zaman mevcuttur. İnsanların konfor alanlarından çıkmakta zorlanması, belirsizliğe karşı duyulan korku **yeni bir baskı rejiminin** oluşumuna neden olabilir. Bu durumda kapitalizmin yokluğu, hayal ettiğimiz özgürlüğün yerine daha derin bir bunalıma sürükleyebilir. Dolayısıyla **"Peki şimdi ne olacak?"** sorusunun cevabı ne bir cennet ne de bir cehennemdir. Bu sorunun yanıtı, geleceği şekillendirmek için bugün hangi adımları attığımızda saklıdır. Gelecek sadece sistemin çöküşüyle değil bizim bu enkazdan hangi değerleri kurtardığımızla şekillenecektir. Mevcut düzenin bir gece ansızın yok olmasını hayal etmek yerine kapitalizmin bencil rekabetinde unuttuğumuz karşılıklı **yardımlaşma ruhunu** yeniden hatırlamak bizim bugünümüzü ve yarınımızı kurtaracak en etkili çözümdür. Çünkü **sistemler çökse de insanı bir tutan, başkasının uzattığı el ve o elin oluşturduğu ortak dayanışma gücüdür.**

Kaynakça

[1] Streeck, W. (2014). *How Will Capitalism End?: Essays on a Failing System*. Verso Books.

[2] Solnit, R. (2009). *A Paradise Built in Hell: The Extraordinary Communities That Arise in Disaster*. Penguin Books.

[3] Wright, E. O. (2010). *Envisioning Real Utopias*. Verso Books.

[4] Öner, Ö. (2025). *Herkes Biliyor Geminin Su Aldığını: Türkiye'nin İktisadi ve Siyasi Ahvali*. Doğan Kitap.

CAN YÜCEL 100 YAŞINDA

Fatih Fethi AKSOY – ffaksoy@gmail.com

Başkent, Can Yücel'in anısına mum ışığında buluştu

21 Ağustos akşamı **Çiğdem Mahallesi Can Yücel Parkı**, yalnızca bir konsere değil; şiire, müziğe, anılara ve büyük bir şairin 100. yaşına tanıklık etti. **Çiğdemim Derneği** ve **Çiğdem Mahallesi Muhtarlığının** katkıları, **Ankara Büyükşehir Belediyesi** ve **Çankaya Belediyesinin** destekleriyle gerçekleştirilen “**Can Yücel 100 Yaşında – Başkent Mum Işığında**” etkinliğinde yüzlerce Ankaralı aynı duygunun etrafında buluştu.

Can Yücel'in adını taşıyan parkta, yüzlerce mumun oluşturduğu büyüleyici atmosfer içinde gerçekleştirilen konser, daha ilk dakikalardan itibaren unutulmaz bir geceye dönüştü. **ABB Kent Orkestrası** ve **Agora Senfoni Orkestrası**, **Murat Ömür Tuncer**'in sanat yönetiminde **Can Yücel**'in anısına aynı sahneyi paylaştı. Şiir, anlatı, dans ve müziğin iç içe geçtiği program boyunca **Can Yücel**, yalnızca dizeleriyle değil; hayata bakışı, mizahı, sevgisi, öfkesi ve özgür ruhuyla da aramızdaydı.

Can Yücel'i anmak sadece bir şairi anmak değildir.

Onu anmak; sözünü sakınmayan, haksızlık karşısında susmayan, hayatı bütün coşkusuyla seven bir insanı ve onun bize bıraktığı kültürel mirası yeniden hatırlamaktır.

Can Yücel, Türkçeyi iyi kullanmanın yanında, onunla oynayan; sözcükleri yeniden kuran, gündelik hayatın dilini şiire dönüştüren benzersiz bir şairdi. Kimi zaman güldürdü kimi zaman düşündürdü kimi zaman da birkaç sözcükle insanların içine dokundu. Ama her şeyden önemlisi şiiri hayatın içinden hiç çıkarmadı.

Bu nedenle onun **100. yaşını**, adını taşıyan **Can Yücel Parkı'nda** kutlamanın bizim için ayrı bir anlamı vardı. Yıllardır yaşadığımız ve birlikte güzelleştirmeye çalıştığımız mahallemizin ortasındaki bu parkın bir kez daha sanatla, şiirle ve müzikle dolması; **Çiğdem Mahallesi**'nin kültür ve sanatla kurduğu güçlü bağın da güzel bir göstergesi oldu.

Gecenin en etkileyici yanı ise sahnedeki sanatçılar kadar alanı dolduran komşularımız ve Ankaralıları. Mumların ışığında müziği dinleyen, şiirlere eşlik eden yüzlerce insan bize bir kez daha gösterdi ki kentler yalnızca binalardan, caddelerden ve sokaklardan oluşmuyor. **Bir kenti kent yapan; birlikte yaşamak, ortak anılar biriktirmek ve aynı duyguda buluşabilmektir.**

Çiğdemim Derneği olarak 30 yıldır mahallemizde tam da bunun için çalışıyoruz. Komşuluğu, dayanışmayı, kültürü, sanatı ve ortak yaşamı güçlendiren her etkinliği mahallemizin geleceğine bırakılmış bir iz olarak görüyoruz. **Can Yücel'in 100. yaşını** kutladığımız bu özel gece de **Çiğdem Mahallesi**'nin belleğinde uzun yıllar yaşayacak güzel anılardan biri oldu.

Bu anlamlı gecenin gerçekleşmesine büyük katkı sunan **Ankara Büyükşehir Belediyesine**, **Çankaya Belediyesine**, **Çiğdem Mahallesi Muhtarlığımıza**, **ABB Kent Orkestrasına**, **Agora Senfoni Orkestrasına**, değerli sanatçılarımıza, emeği geçen çalışma arkadaşlarımıza ve alanı doldurarak geceyi gerçek bir mahalle buluşmasına dönüştüren tüm komşularımıza teşekkür ediyoruz.

Can Yücel'in 100. yaşında bir kez daha gördük ki bazı şairler aramızdan ayrılmazlar. Dizelerinde, şarkılarda, sokaklarda, parklarda ve insanların birbirine anlattığı güzel hikâyelerde yaşamaya devam ederler.

İyi ki doğdun Can Yücel.

İyi ki bu topraklardan geçtin.

İyi ki sözcüklerini bize bıraktın.

DİYORLAR

Güven GÜRBÜZ - Dünya Bir Şelale sitesi

*Varlığını bilmek yetiyor, sormak niye?
Ha uzak ha yakın, sorma hiç mesafeyi.
Parmaklarının ucunda, hali ruhiye.
Anlatma diyorlar, yol olur efsaneye.*

*Sağ olduğunu bilmek yetiyor. Ne? Niye?
İki satır yaz maziye. Hepsi haybeye.
Dudaklarının ucunda. Döndü geriye.
Boş ver diyorlar. Havada kaldı kafiye.*

*Uzak olduğunu düşünüyor söz, kelimadan.
Eli, kolu varmıyor; gel, geç buralardan.
Evler kapandı, hangi selamdan sabahtan?
Bahsetme diyorlar, damlardan, bacalardan.*

*Yılları arıyor, caddeler, sokaklar dar.
Her resimde bir hatıra olur, bakarlar.
Kimi, kimden, kime, nerelerden sorarlar?
Sus artık diyorlar, yarım kaldı mısralar.*

*Güven der; Arayan arayana, yan yana.
Kimi o yana kimi bu yana, sorsana.
Allah sabırlar versin, kalbi dayanana.
Noktayı koy diyorlar, şiir bıkmaz sana.*

AŞÜFTE

F. Yaşar AKDOĞAN - Dünya Bir Vadi Sitesi

*Kapkara bir gecede
ıslak tenine düşmüş
utangaç perçemin
bitmek bilmeyen o aç iştah
baskın bedenine
sisler içinde kaybolur
doyumsuz aç ruhun
hangi arzunun esrik'i
getirir affedilmez ihanetleri
yok bir aşkın yaşanmışlığı
karışır bir şarkının hüznüne
kollarına atladığın şehvet
kaçıncı pişmanlığı yaşatır yüreğine
topla tüm günahlarını git
bırak masumiyeti kalsın
solmuş bir fotoğrafın*

EYLÜL KUŞLARI

Dursun NADIR

*Daha yazmadım en güzel şiirlerimi,
En güzel şarkılarımı besteledim,
Dur bekle tedirginim, acele etme.
Sağanak yağmurlar gibi yağacağım
Gözbebeklerine,*

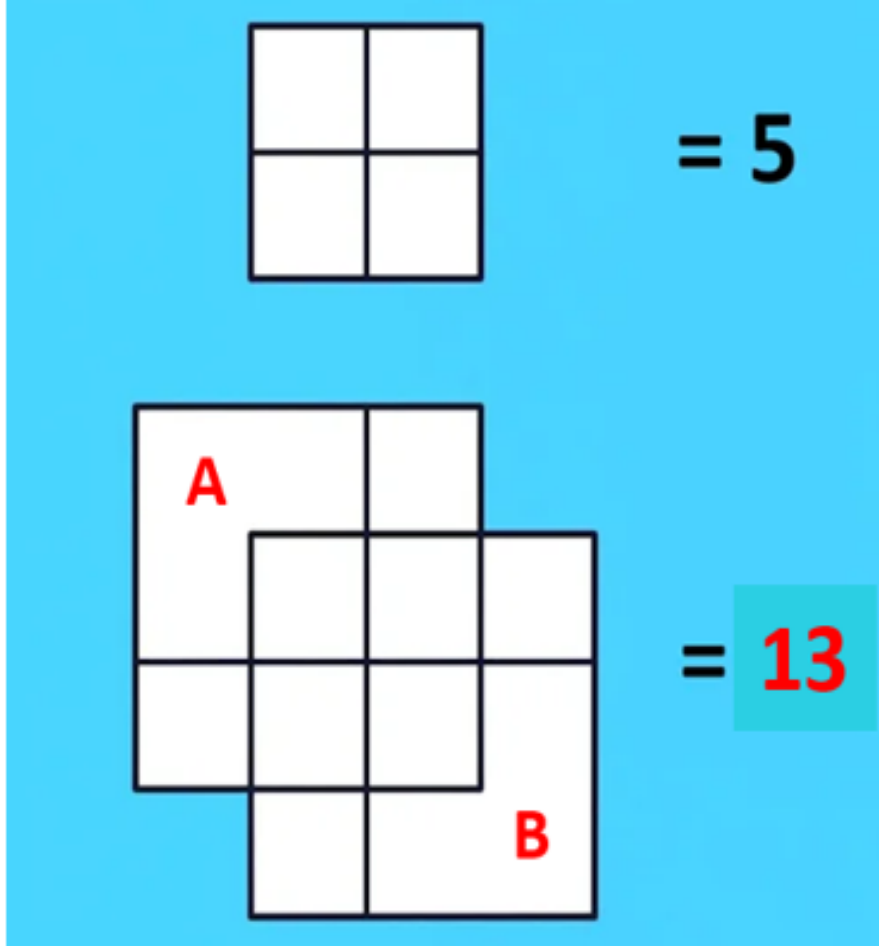
*Daha yaşanacak ne günler var,
Geçmişten yakındır gelecek,
Dur bekle biraz, acele etme.
Toprağa atılmış tohum işte,
Ha filizlendi ha filizlenecek.*

*Daha söylenecek ne sözler var,
Dinlenecek ne türküler,
Dur bekle, acele etme, tedirginim
Bitsin yüreğimdeki gurbet,
Bitsin yüreğimdeki hasret,
Eylül kuşlarıyla geleceğim.*

AĞUSTOS SAYISINDAKİ BULMACA YANITLARI

Sinan KAYALIGİL- Park Sitesi
Osilkay2@gmail.com

Kareleri sayıyoruz.

A'dan 4 kare, B'den 8 kare, ikisinin kesişiminden 1 kare geliyor.

$$4 + 8 + 1 = 13$$

ÇİĞDEMİM DERNEĞİ

AĞUSTOS AYINDA BURS FONUNA DESTEK VEREN ÜYELERİMİZE TEŞEKKÜR EDERİZ

Nuran Güçlübacak	2.000,00	B.Gültekin Akınoğlu	1.000,00
Erik Satışı -Zafer Sönmez	1.000,00	Melahat Önal	1.500,00
Bisiklet Satışı - Nilgün Yurtgezen	4.000,00	H.Gülsüm Arifoğlu	600,00
Sevim Avşar	100,00	N.Güler Göçmen	600,00
Ertan Doğmuş	750,00	Zehra Kıracılı	500,00
Keziban Ateş	750,00	Sema Pastırmacı	1.000,00
E.Ferhan Sabuncuoğlu	250,00	Beyhan Demirhan - Boxer satış	5.100,00
Y.Ayşe Dirican	750,00		

Her türlü bağış ve yardımlarınız ile aidat ödemeleri için aşağıdaki hesap numaramızı kullanabilirsiniz.

Hesap Adı: Çiğdem Eğitim, Çevre ve Dayanışma Derneği
T. İş Bankası Ankara Çukurambar Şubesi 4379 – 0001560

IBAN: TR73 0006 4000 0014 3790 0015 60

Aidat ödemesi için açıklama kısmına **“AİDAT”**

Burs (Eğitim Desteği) fonumuza destek olmak için açıklama kısmına **“BURS”**

Sokak Hayvanlarına mama desteğinde bulunmak için açıklama kısmına **“MAMA”**

Bağış yapmak için açıklama kısmına **“BAĞIŞ”** yazınız.

Tüm destekleriniz için teşekkür ediyoruz.

ÇİĞDEMİM DERNEĞİ

AĞUSTOS AYINDA DESTEKTE BULUNAN BAĞIŞÇILARIMIZA TEŞEKKÜRLER

Ayşe Gül Toktaş
Seğmen A Blok Bahçe
Nuray Yalçın
Hızal Altunkan
Tarık Yutgezer

AĞUSTOS AYINDA AİDAT ÖDEMESİNİ YAPAN ÜYELERİMİZE TEŞEKKÜR EDERİZ

Münire Serpil Yarkın	Şeniz Akkaya
Diba Nuristani	Taliye Yaşar
Emir Candaş Sevinç	Nuray Yalçın
Emine Hülya Demir Sevinç	Havva Ayça Alan
Atiye Tülay Çilingir	Mehmet Adım

Her türlü bağış ve yardımlarınız ile aidat ödemeleri için aşağıdaki hesap numaramızı kullanabilirsiniz.

Hesap Adı: Çiğdem Eğitim, Çevre ve Dayanışma Derneği
T. İş Bankası Ankara Çukurambar Şubesi 4379 – 0001560

IBAN: TR73 0006 4000 0014 3790 0015 60

Aidat ödemesi için açıklama kısmına **“AİDAT”**

Burs (Eğitim Desteği) fonumuza destek olmak için açıklama kısmına **“BURS”**

Sokak Hayvanlarına mama desteğinde bulunmak için açıklama kısmına **“MAMA”**

Bağış yapmak için açıklama kısmına **“BAĞIŞ”** yazınız.

Tüm destekleriniz için teşekkür ediyoruz.

ÇİĞDEMİM DERNEĞİ

Çiğdem Eğitim, Çevre ve Dayanışma Derneği

MİSYONUMUZ (ÖZGÖREVİMİZ)

Mahalleli olma kültürünü yaygınlaştırarak; mahalle sakinlerinin yaşam kalitesini yükseltmek ve karar alma süreçlerinde etkili olmak

VİZYONUMUZ (ÜLKÜMÜZ)

Mahalleli olma ve dayanışma kültürünün etkin olduğu, bölgesel ve ulusal karar alma süreçlerinde etkili olan, yaşam alanlarıyla farklı özellikteki bireylerin (yaş, cinsiyet, engelli) mutlu olduğu bir mahalle olmak.

DEĞERLERİMİZ

Mahalleli olmak demek; Mahalleli olma ruhuyla (dayanışma, birlikte yapma, hareket etme ve iyi komşuluk), örgütlü yapıyla, tüm karar süreçlerine dâhil olmak, mahallesinin yaşam kalitesini yükseltirken otoritelere ve diğer örgütlenmelere yardımcı olmak

Şeffaf Dernek, karar ve uygulamaları ile ilgili her türlü bilgi ve belgeyi paylaşır.

Gönüllü: Derneğin tüm çalışmaları gönüllülük esasına dayanır.

Dayanışmacı: Dernek, uygulamalarında; çevreye ve toplumsal olaylara duyarlı, yardımsever, paylaşımcı ve özverili bir yaklaşım sergiler.

Önyargısız: Dernek tüm uygulamalarında önyargısız davranır. Farklı fikir, görüş ve önerilere açıktır.

Bağımsız ve tarafsız: Dernek, Cumhuriyetin kuruluş değerleri ve Atatürk ilke, devrimleriyle çelişmemek kaydıyla farklı siyasi görüşlere eşit mesafede durur. Katılımcı Dernek, kararlarını katılımcılık anlayışı (ilgili tüm taraflar, kadınlar, çocuklar, engelliler, yaşlılar vb.) ve uzlaşa ile alır. Misyon, vizyon ve değerleri doğrultusunda toplumsal karar alma mekanizmalarına katılır. Mahalleyi ilgilendiren her konudaki kapsamlı çalışmayı, ortak anlayış, işbölümü, yetki ve sorumlulukları belirleyip kabul gördükten sonra yurttaşlık bilinci ile ele alır.

Öncü: Dernek örnek uygulamaları ile toplumda ve çevresinde öncü bir rol üstlenir.
Öğrenen Bir Organizasyon: Değişim ve gelişime açıktır, bunun için tüm fırsatları değerlendirir.

ÇİĞDEMİM DERNEĞİ

Çiğdem Mah. 1551. Cadde 14-A
Çankaya / Ankara

+90 312 285 20 47
+90 530 660 95 83

0507 8685770

dernek@cigdemim.org.tr

www.cigdemim.org.tr

Sahibi: Çiğdemim Derneği Yönetim Kurulu adına Fatih Fethi AKSOY

Yayın Kurulu: Fatih Fethi AKSOY, Fatoş GÜR, H. Suat ILGAZ, Sinan KAYALIGİL, Vecdi SEViĞ

Dergi ve kapak tasarımı: Hakan AKINOĞLU

Tüm yayın hakları saklıdır. Yayımlanan yazı, görsel ve bilgiler kaynak gösterilmeden alıntılanamaz. İmzalı yazılarda görüşler yazarlarına aittir.

“Evrensel insan değerlerine ve barışçılığa aykırı olmamak, hakarete yönelmemek koşuluyla kişisel görüş açıklama özgürlüğünü kullanmaktan yanayız. Bu hususları hukuk uzmanı komşularımıza danışıp onay aldıktan sonra, sorumluluğu yazarına ait olmak üzere yayımlıyoruz”

ÇİĞDEM MAHALLESİ
MUHTARLIĞI

